

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕ੍ਰਿਤ

ਗੰਜਨਾਮਾ

[ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਉਲਥੇ ਸਮੇਤ]

ਉਲਥਾਕਾਰ

ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਮਲ

ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਚਿਤ ਗੰਜ ਨਾਮਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਉਲਥੇ ਸਮੇਤ

ਉਲਥਾਕਾਰ

ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਮਲ

ਵਲੋਂ

ਕੋਮਲ ਪਰਵਾਰ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਸ਼੍ਰੀਬੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੁਪਤਨੀ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੌਮਲ
123, ਨਵਾਂ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਸੰਬਰ 1995

੧੦੦੦ ਕਾਪੀ

ਛਾਪਕ

ਲੀਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, ਬਜ਼ਾਰ ਬਾਬਾ ਭੋੜੀ ਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਤਤਕਰਾ

ਜਾਣ ਪਛਾਣ— ਗਿ: ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੀ.ਏ; ਬੀ.ਟੀ. (ਸੰਪਾਦਕ)	੫
ਗੁਰੂ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਡਿਆਈ (ਅੰਕ ੧-੧੧)	੯
ਸਲਤਨਤਿ ਅਵਲ (ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੧੨ ਤੋਂ ੫੩)	੧੧
ਸਲਤਨਤਿ ਦੋਇਮ (ਦੂਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੫੪ ਤੋਂ ੬੨)	੧੯
ਸਲਤਨਤਿ ਸੋਇਮ (ਤੀਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੬੩ ਤੋਂ ੬੭)	੨੧
ਸਲਤਨਤਿ ਚਹਾਰਮ (ਚੌਥੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੬੮ ਤੋਂ ੭੩)	੨੩
ਸਲਤਨਤਿ ਪੰਚਮ (ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੭੪ ਤੋਂ ੭੯)	੨੫
ਸਲਤਨਤਿ ਸ਼ਸ਼ਮ (ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੮੦ ਤੋਂ ੮੫)	੨੭
ਸਲਤਨਤਿ ਹਫਤਮ (ਸਤਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੮੬ ਤੋਂ ੯੧)	੨੯
ਸਲਤਨਤਿ ਹਸ਼ਤਮ (ਅਠਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੯੨ ਤੋਂ ੯੭)	੩੧
ਸਲਤਨਤਿ ਨਹਮ (ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੯੮ ਤੋਂ ੧੦੩)	੩੩
ਸਲਤਨਤਿ ਦਹਮ (ਦਸਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ) (੧੦੪ ਤੋਂ ੧੬੦)	੩੬

ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਫਾਰਸੀ ਵਾਰਤਕ

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਬੰਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਫਤਾਵਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਵਾਰਤਕ-ਪੈਰਾ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਭਾਵੇਂ ਉਲਥਾਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਦਾ ਉਲਥਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇਬਾਰਤ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਾਰਸੀ-ਵਾਰਤਕ-ਪੈਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਰਸ-ਭਿੰਨਾ ਸੁਆਦ ਹੈ, ਜੋ ਪੜ੍ਹੇ-ਵਿਚਾਰੇ 'ਤੇ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

ਸਲਤਨਤਿ ਅਵਲਸ਼ ਫਰੋਗਿ ਅਨਵਾਰਿ ਹਕੂਲ ਸੁਬਹਾਂ; ਵ
ਲਾਮਿਆ ਅਫਰੋਜ਼ਿ ਇਲਮਿ ਹੱਕੋ ਈਕਾਂ; ਅਲਮ ਫਰਾਜ਼ਿ ਦਵਾਮ
ਆਗਾਹੀ, ਵ ਜੁਲਮਤ ਬਰ ਅੰਦਾਜ਼ਿ ਜ਼ਲਾਲਤੇ ਗੁਮਰਾਹੀ । ਸਰਾ ਤਾ
ਲਾਮਕਾਂ ਗ਼ਾਸ਼ੀਆ-ਬਰ-ਦੋਸ਼ਿ ਫਰਮਾਨਸ਼ ਵ ਅਜ਼ ਲਾਹੂਤ ਤਾ ਨਾਸੂਤ
ਖਾਕ ਨਸ਼ੀਨਿ ਆਸਤਾਨਸ਼ । ਵਾਸਫਸ਼ ਖੁਦ ਹੱਕੁਲ ਮੁਤਆਲ, ਵ
ਤਾਲਿਬਸ਼ ਖੁਦ ਜ਼ਾਤਿ ਲਾਯਜ਼ਾਲ ।

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

‘ਕੋਮਲ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਵਿਚ ਆਇਆ ਗੰਜ ਨਾਮਾ’ ਪ੍ਰੇਮੀ-ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸਮਰਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੂਲ-ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ‘ਗੋਯਾ’ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਤ ਗੰਜ-ਨਾਮਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਮਲ ਜੀ ਵਲੋਂ ਵਿਚ ਉਸ ਫਾਰਸੀ ਕ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ, ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ-ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਉਲਥਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰੁਕਨ ਭਾਈ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ (ਪੂਰਨ ਜੀ) ਦੇ ਵਡੇ ਭਰਾਤਾ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਮਲ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਤਨੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਸਨ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸਹਿਵਨ ਹੀ ਕੋਮਲ ਜੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

‘ਗੋਯਾ’ ਜੀ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਬਵੰਜਾ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਰਬੀ ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਵੀ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਵਿਵਾਦ-ਰਹਿਤ, ਮੰਨੀ-ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਅਤੇ ਲਾ-ਮਿਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਕਮਾਲ ਦੇ ਸਿਖਰ ‘ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਲਿਮ ਬਾ-ਅਮਲ ਸਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਿਦਕ ਵਾਲੇ, ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਮੂਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ ਮਜ਼ਾਲ ਕਿ ਆਪਾ ਜਣਾਅ ਜਾਣ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਕਲਗੀਧਰ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪ ਜੀ ‘ਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਨ। ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਆਪ ਦੀ ਫਾਰਸੀ ਰਚਨਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਅਰਥ-ਵਿਆਖਿਆ ਸਹਿਤ ਸੁਣਵਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਚ ਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਕੇਵਲ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ

ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਿੰਘ 'ਗੋਯਾ' ਦੀ ਸਿਦਕ-ਭਿੰਨੀ ਰਚਨਾ।

ਹਥਲਾ ਕਿਤਾਬਚਾ 'ਗੰਜ-ਨਾਮਾ' ਗੋਯਾ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਅਨੂਪਮ ਰਚਨਾ ਹੈ। 'ਗੰਜ-ਨਾਮਾ' ਕੀ ਹੈ? ਗੰਜ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ, ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ ਪਤਰ, ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ। ਸੋ 'ਗੰਜ-ਨਾਮਾ' 'ਗੋਯਾ' ਜੀ ਦੀ ਉਹ ਲਿਖਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਸਿਫਤ-ਖਜ਼ਾਨਾ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਲਿਖਤ ਰੂਪੀ ਕੁੱਝੇ ਅੰਕ ਸਮੇਂ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ਕਰ ਵਿਖਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਲ ੧੦ ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰ ਅੰਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਬੇ-ਬਹਾ ਦਰਿਆ ਉਛਾਲੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਸੇਤੀ ਕੀਤਾ, ਦਰੀਆਵਾਂ ਸਿਉਂ ਦੋਸਤੀ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠ ਇਕ ਅਜਬ ਤੁਅਜਬ ਭਰਿਆ ਵਿਸਮਾਖਿੜਾਉ, ਸਤਿ, ਸੁਹਾਣ ਤੇ ਚਾਉ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਨ ਤੇ ਮੁਖ ਵਿਚ ਸੱਚਾ ਨਾਉ ਚਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ-ਮਹਿਮਾ ਮਈ ਕੀਰਤੀ ਨਿਰੂਪ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਅਨਿਵਾਰੀਯ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸ਼ਿਅਰ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਲੋਕਾਂ ਦੀ ਐਨ ਅਰਥ-ਵਿਆਖਿਆ ਹੀ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗੋਯਾ' ਜੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਵਿਚ ਓਤ ਪ੍ਰੋਤ ਹਨ। ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਥੇ ਸੰਖੇਪ ਹੈ; ਉਥੇ ਇਹ ਸਿਰੇ ਦੀ ਵੀ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਅੰਕ ਵਿਚ 'ਗੋਯਾ' ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਕੀ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਦੇਖ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਮਰਤਬਾ ਵਧਾਉਣਹਾਰੀ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਉਰਦੂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਇਰ ਇਕਬਾਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅਮਲ

੬

ਸਵਾ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣਾਂਦਾ ਜਾਂ ਬਿਗਾੜਦਾ
ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸੁਰਗ (ਜੱਨਤ) ਜਾਂ ਨਰਕ (ਜਹੰਨਮ) ਦਾ
ਧਕਾਰੀ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ,
ਵਿਚ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਫਰਸ਼ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਵਸ਼ ਤੇ ਪੁੱਚਾ
ਦੀ ਹੈ, ਸੁਰਗ ਨਰਕ ਦੀ ਚਾਹਨਾ ਤੇ ਡਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਕੇ ਚਰਨ
ਲ ਕੀ ਮਉਜ ਵਿਚ ਮਸਤ ਕਰ ਕੇ ਜੀਵਨ-ਮੁਕਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪੁਚਾ
ਦੀ ਹੈ। 'ਖਾਕ, ਬਾਦ, ਆਤਸ਼ ਅੰ ਆਬ' ਦੇ ਰਲਾਉ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ
ਦੀ ਹਸਤੀ ਗੁਰੂ-ਬਖਸ਼ੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਰਸ਼ਕ ਕਰਨ-
ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਤਸੰਗ ਦੇ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸਿਖ ਸੁਬਹ ਸ਼ਾਮ
ਖੰਡੀ ਸੁਖ ਦੇ ਲੁਤਫ ਏਥੇ ਏਸੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਏਸ
ਦੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਜਾ ਰਹੇ, ਮਾਇਆ-ਮਗਨ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਗ-ਹੀਨਤਾ 'ਤੇ
ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ
ਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਹਰ ਗੁਰੂ-ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ-
ਆਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੰਗੀਨ ਤੇ ਹੁਸੀਨ ਇਬਾਰਤ
ਗੁਰੂ-ਮਹਿਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਫੇਰ ਓਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ-ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ
ਨਾਮ ਦੇ ਹਰ ਅੱਖਰ ਰਾਹੀਂ ਓਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਵਡਿਆਈ
ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਕਹਿ
ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਸੇਤੀ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਣੇ ਤੇ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੋਮਲ ਜੀ ਨੇ ਗੰਜ-ਨਾਮੇ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ
ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਉਲਥਾ ਕੇ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ
ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸਫਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੋਯਾ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ

ਹਰ ਬੰਦ ਜਾਂ ਸ਼ਿਅਰ ਵਿਚ ਵਖਰਾ ਤੁਕਾਂਤ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਕੋਮਲ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਕਾਵਿ-ਭਾਗ ਲਈ ਅੱਡ ਅੱਡ ਪਰ ਇਕੋ ਤੁਕਾਂਤ ਨੂੰ. ਸਿਵਾਇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ, ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਜੀ ਦਾ ਉਲਥਾ ਜਿਥੇ ਗੋਯਾ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਥੇ ਅਲੰਕਾਰਕ ਕਾਵਿ ਦਾ ਸੁਹਜ-ਸੁਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਦਸ ਗੁਰੂ ਜੋਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਬਖਸ਼ੇਗਾ।

ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਵੀਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਕੋਮਲ' ਇਸ ਕਿਤਾਬਚੇ ਦਾ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਖਰੜਾ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ-ਪਤਨੀ, ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਜੋਗ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਮਲ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਿੰਨੀ ਸਿਫਤਾਵਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸੰਗਤ ਤਕ ਪੁਚਾਇਆ ਜਾਏ। ਭੈਣ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀ। ਦਾਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਪਾਠ ਦੀ ਘੋਖਵੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਉਲਥੇ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਘਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਘਾਲ ਨੂੰ ਸਫਲਾਉਣ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦਿਖ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਜੀ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਇਸ ਸੋਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਦਾਸ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ

੫੪੨, ਈਸਟ ਮੋਹਨ ਨਗਰ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਗੰਜ ਨਾਮਾ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਉ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਪਾਲ ਗੁਰ ਗੁਰ ਪੂਰਨ ਨਾਰਾਇਣਹ ॥

ਗੁਰ ਦਇਆਲ ਸਮਰਥ ਗੁਰ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣਹ ॥੧॥

(ਵਾਰ ਜੈਤਸਰੀ, ਪਉੜੀ ੧੯)

ਦਿਲੋ ਜਾਨਮ ਬ-ਹਰ ਸਬਾਹੋ ਮਸਾ

ਸਰੋ ਫਰਕਮ ਜਿ ਰੂਇ ਸਿਦਕੋ ਸਫਾ ॥੧॥

ਬਾਦ ਬਰ ਮੁਰਸ਼ਦਿ ਤਰੀਕ ਨਿਸਾਰ

ਅਜ਼ ਸਰਿ ਇਜ਼ਜ਼ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਾਰ ॥੨॥

ਦਿਲ ਮੈਂਡਾ ਏਹ ਜਾਨ ਪਿਆਰੀ,

ਸੀਸ ਸਿਖਰ ਭੀ ਸੋ ਸੋ ਵਾਰੀ,

ਪਾਕ ਸਨਿਮੂਤ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਵਾਂ,

ਮੁਰਸ਼ਦ ਮਾਹੀ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ।

ਕਿ ਜਿ ਇਨਸਾਂ ਮਲਿਕ ਨਮੂਦਸਤ ਉ

ਇਜ਼ਤਿ ਖਾਕੀਆਂ ਫਜ਼ੂਦਸਤ ਉ ॥੩॥

ਮਾਨਸ ਤ ਜਿਨਿ ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ,

ਖਾਕੀ ਬੰਦੇ ਨੂਰੀ ਥੀਏ ।

ਖਾਸਗਾਂ ਜੁਮਲਾ ਖਾਕਿ ਪਾਇ ਉ

ਹਮਾ ਮਲਕੂਤੀਆਂ ਫਿਦਾਇ ਉ ॥੪॥

ਖਾਸੁਲ ਖਾਸ ਵਡੇ ਮਨੁਖਾ,

ਚਰਨ ਧੂੜ ਤੇਰੀ ਵਡ ਪੁਰਖਾ ।

ਗਰ ਫਿਰੋਜ਼ਦ ਹਜ਼ਾਰ ਮਿਹਰੋ ਮਾਹ
ਆਲਮੇ ਦਾ ਜੁਜ਼ ਉ ਤਮਾਮ ਸਿਆਹ ॥੫॥

ਚੜ੍ਹਨ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਸੂਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ,
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝੋਂ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰਾ ।

ਮੁਰਸ਼ਦਿ ਪਾਕ ਨੂਰਿ ਹੱਕ ਆਮਦ
ਜਾਂ ਸਬੱਬ ਦਰ ਦਿਲਮ ਸਬਕ ਆਮਦ ॥੬॥

ਪਾਕ ਪਵਿਤਰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੈਂਡਾ,
ਮੁਰਸ਼ਦਿ ਕਾਮਲ, ਨੂਰ ਦਾ ਬੁੱਕਾ ।

ਆਂ ਕਸਾਂ ਕਿ ਜਿਓ ਨ ਯਾਦ ਆਰੰਦ
ਸਮਰਾਏ ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਬ-ਬਾਦ ਆਰੰਦ ॥੭॥

ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨ, ਜਨਮ ਗਵਾਵਣ,
ਨਿਹਫਲ ਜੀਵਨ ਰੋਲੀ ਜਾਵਣ ।

ਮਜ਼ਰਾਏ ਪੂਰ-ਸਮਰ ਬ-ਅਰਜ਼ਾਨੀ
ਚੂੰ ਬ-ਬੀਨਦ ਜਿ ਦੂਰ ਸੈਰਾਨੀ ॥੮॥

ਇਨਬਸਾਤ ਆਇਦਸ਼ ਅਜ਼ਾਂ ਦੀਦਨ
ਬਰ ਸ਼ਤਾਬਦ ਜਿ ਬਹਿਰਿ ਬਰ-ਚਦੀਨ ॥੯॥*

ਸੈਲਾਨੀ, ਵਾੜੀ ਜਿਉਂ ਦੂਰੋਂ ਤਕੇ,
ਨੱਠੇ ਪਰ ਉਹ ਪਤਸ ਨਾ ਸਕੇ ।

ਲੇਰ ਹਾਸਿਲ ਨਿਆਰਦ ਅਜ਼ ਵੈ ਬਾਰ
ਬਾਜ਼ ਗਰਦਦ ਗੁਰਸਨਾ ਖ਼ਾਰੋ ਨਜ਼ਾਰ ॥੧੦॥

ਲਖ ਯਤਨਾਂ ਕਰ ਓਧਰ ਧਾਵੇ,
ਵਾਂਝਾ ਵੰਢੇ ਖ਼ਾਲੀ ਆਵੇ ।

* ਨੋਟ—ਬੰਦ ਨੰ: ੮ ਅਤੇ ੯ ਦਾ ਉਲਥਾ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਗ਼ੈਰ ਸਤਿਗੁਰ ਹਮਾ ਬ-ਦਾਂ ਮਾਨਦ

ਕਿ ਆਂ-ਚੁਨਾਂ ਜ਼ਰਇ ਬਾਰ-ਵਰ ਦਾਨਦ ॥੧੧॥

ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝੋਂ ਸੁੰਢੇ ਸਾਰੇ,

‘ਕੋਮਲ’ ਸਭ ਪਾਣ ਸਿਰ ਛਾਰੇ ।

ਸਲਤਨਿ ਅਵਲ

ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਲਤਨਤਿ ਅਵਲਸ਼ ਫ਼ਰੋਗਿ ਅਨਵਾਰਿ ਹੱਕੁਲ ਸੁਬਹਾਂ...॥੧੨॥

ਸ਼ਾਹਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਨੂਰ ਰੱਬਾਨੀ ਝਿਮਝਿਮਾਵੇ,
ਸਚਦਾ ਨੰਦ ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ, ਗਿਆਨ ਨੂਰਾਨੀ ਛਲਕ ਛਲਕਾਵੇ ।
ਝਾਤ ਸੁਹਾਣੀ ਧੁਰ ਦਰਗਾਹੀ, ਗ਼ੈਬ ਨੂੰ, ਪਰਦੇ ਲਾਹ ਦਿਖਾਵੇ,
ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੇ ਦੂਰ ਹਟਾਵੇ, ਨੂਰ ਨੂਰਾਨੀ ਝਰਨ ਝਰਨਾਵੇ ।
ਦਿਸ਼ਟਮਾਨ ਸਭ ਹੁਕਮੀ ਬੰਦੇ, ਦੈਵ ਅਦੈਵੀ ਅਦਿਸ਼ਟ ਰਹੰਦੇ,
ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ, ਜੜ੍ਹ ਤੇ ਚੇਤਨ, ਚਰਨ ਧੂੜ ਦੀ ਲੋਚ ਲੋਚਾਵੇ ।
ਆਪੂੰ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਸਿਫਤ ਸਲਾਹਣ ਤੇਰੀ ਗਾਵੇ :
‘ਨੈਣ-ਸਲੋਨੇ ! ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ !’ ਲੋਚਨ ਤਾਰ ਲਲਤਾ ਬਿਲਲਾਵੇ ।
ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਤੇ ਛੇਏ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ, ਪਾਵਨ ਪੁਰਸ਼ ਕੀਰਤੀ ਗਾਵਨ,
ਕੁਸਮ-ਬਸੰਤੀ ਗਣਤ ਨ ਆਵੇ, ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਪਰ ਪਾਰ ਨਾ ਪਾਵੇ ।
ਤੇਰੇ ਨੂਰ ਨੂਰਾਨੀ ਝੰਡੇ ਤਾਬੇ, ਦੋਵੇਂ ਆਲਮ ਕਰਨ ਸਲਾਮਾਂ;
ਤੇਰਾ ਸ਼ਬਦ-ਇਲਾਹੀ ਤੇਜ-ਪੁੰਜ ਹੈ, ਲਟ ਲਟ ਜਗਦੀ ਜੋਤਿ ਸੁਹਾਵੇ ।
ਨੂਰ ਨੂਰਾਨੀ ਨਾਨਕ ਬਾਝੋਂ, ਅੰਧ ਅੰਧਾਰੇ ਘਬ ਮੁਹਾਵੇ,
ਝਿਲਮਿਲ ਝਲਕ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸਾਹਵੇ, ਸੌ ਸੌ ਭਾਨ-ਪ੍ਰਭਾ ਸ਼ਰਮਾਵੇ ।
ਤੇਰੀ ਹੀ ਜ਼ਾਤ ਪਾਪੀਆਂ ਉਤੇ, ਸਦਾ ਸਦਾ ਰਹਿਮਤ ਵਰਸਾਵੇ,
ਦੋਹਾਂ ਜਹਾਨਾਂ ਗੁਰੂ ਸਦਾਵੇ, ਤੇਰੇ ਬਚਨ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਵੇ ।

ਸਚਖੰਡੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਵਾਸੀ, ਤਖਤ ਸਚਾਵੇ ਖਾਸ ਨਿਵਾਸੀ
 ਤੈਂ ਪੂੜੀ ਨੂੰ ਪਰਸਨ ਖਾਤਰ, ਹੁੱਥ ਹੁਲਸਾਵਨ, ਜੀਅ ਤਰਸਾਵੇ
 ਅਰਸੀ ਸੁਰ ਨਰ ਦੇਵ ਪਵਿਤਰ, ਤੇਰੀ ਤਾਬੇ ਹੈਨ ਬਚਿਤਰ
 ਹੋ ਗੁਲਮ ਗੁਲਾਮੀ, ਕਰਨ ਸਲਾਮੀ, ਅਰਸੀ ਦਾਤਾ ਮੇਹਰ ਵਸਾਵੇ
 ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਨੰਨੇ, ਨਿਆਮਤਾਂ ਦਾਤੇ ਅਸਾਂ ਨੇ ਮੰਨੇ
 ਦਾਤਿ ਜੋਤਿ ਸਹਾਈ ਦੋਵੇਂ ਐਸੀ ਸੋਹਣੀ ਨਦਰ ਨਦਰਾਵੇ
 ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਨਾਮ ਦਾ ਵਿਚਲਾ ਕੰਨਾ, ਅੱਵਲ ਅੱਲਾ ਨੂਰ ਉਪੰਨ
 'ਕੋਮਲ' ਕਾਮਲ ਗੁਰੂ ਸਮਰੱਥਾ, ਕੱਕਾ ਅੱਖਰ ਇਹ ਦਰਸਾਵੇ
 ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ, ਸਾਹਿਬਿ ਕਾਮਲ ਸਭ ਪ੍ਰਵੇਸ਼
 ਦੋਵੇਂ ਆਲਮ ਝੁਕ ਝੁਕ ਜਾਵਨ "ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੋਹਿ ਬਨਿ ਆਵੇ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਨਾਮਿ ਉ ਸਾਹਿ ਨਾਨਕ ਹੱਕ ਕੇਸ਼
 ਕਿ ਨਆਇਦ ਚੁਨੂੰ ਦਿਗਰ ਦਰਵੇਸ਼ ॥੧੩॥

ਉਹ ਲਾਸਾਨੀ ਮੇਹਰ ਸਮੁੰਦਰ, ਸੱਚ ਧਰਮ ਦਾ ਮਾਹ ਗੁਰੂ,
 ਰੱਬ ਫਕੀਰ ਉੱਚ ਅਗੰਮਤਾ, ਨਾਮ ਹੈ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ।

ਫਕਰੇ ਉ ਫਕਰ ਰਾ ਸਰ-ਫਰਾਜ਼ੀ
 ਪੇਸ਼ਿ ਉ ਕਾਰਿ ਜੁਮਲਾ ਜਾਂ-ਬਾਜ਼ੀ ॥੧੪॥

ਦਰਵੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਵੇ, ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਹੈ ਵਾਹ ਗੁਰੂ,
 ਸਦ ਕੁਰਬਾਨੇ ਖੰਨੀਏ ਥੀਵਨ; ਕਾਰ ਸੁਹਾਵੇ ਸਭਨਾਂਹ ਗੁਰੂ ।

ਤਾਲਿਬੇ ਖਾਕਿ ਉ ਚਿਹ ਖਾਸੋ ਚਿਹ ਆਮ
 ਚਿਹ ਮਲਾਇਕ ਚਿਹ ਹਾਜ਼ਰਾਨਿ ਤਮਾਮ ॥੧੫॥

ਖਾਸਪੁਰਖ ਅਰ ਸਰਬ ਸਧਾਰਨ, ਚਰਨ ਧੂੜ ਦੀ ਚਾਹ ਗੁਰੂ;
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੁਰਦੇਵ ਮਨੁਖਾ ਸੀਨੇ ਇਕ ਉਮਾਹ ਗੁਰੂ ।

ਹੱਕ ਚੂੰ ਖੂਦ ਵਾਸਿਫ਼ਸ਼ ਚਿਹ ਗੋਇਮ ਮਨ
ਦਰ ਰਹਿ ਵਸਫ਼ਿ ਉ ਚਿਹ ਪੋਇਮ ਮਨ ॥੧੬॥

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਜੇ ਆਪ ਸਲਾਹੇ ਤੈਨੂੰ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ,
ਖਾਕੀ ਬੰਦਾ ਕੀ ਗੁਣ ਦਸੇ ਤੇਰੇ ਅਗੰਮ ਅਬਾਹ ਗੁਰੂ ।

ਸਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁਰੀਦਸ਼ ਅਜ਼ ਮਲਕੂਤ
ਸਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁਰੀਦਸ਼ ਅਜ਼ ਨਾਸੂਤ ॥੧੭॥

ਲਖਾਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰਦੇ ਸਭਨਾਂ ਸਿਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ,
ਸਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਭ ਚਰਾਚਰ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗਮ-ਖਾਹ ਗੁਰੂ ।

ਹਮ੍ਹਾ ਜਬਰੂਤੀਆਂ ਫ਼ਿਦਾਇ ਉ
ਹਮ੍ਹਾ ਲਾਹੂਤੀਆਂ ਬ-ਪਾਇ ਉ ॥੧੮॥

ਨੂਰ ਵਿਗਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ, ਸਦਕੇ ਥੀਵਨ ਵਾਹ ਗੁਰੂ,
ਪੁਗ ਖਲੋਤੇ ਨੂਰ ਪਰੋਤੇ, ਚਰਨੀਂ ਹੋਣ ਫ਼ਿਦਾ ਗੁਰੂ ।

ਹਮ੍ਹਾ ਨਾਸੂਤੀਆਂ ਮਲਾਇਕ ਜ਼ਿ ਓ
ਜਲਵਾ-ਅਸ਼ ਦਾਂ ਬ-ਤਹਿਤੋ ਫ਼ੌਕ ਨਿਕੋ ॥੧੯॥

ਤ੍ਰ-ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਰ ਦੇਵਤੇ ਹੋ ਗਏ, ਨੂਰ ਪ੍ਰਗਾਸੀ ਮਾਹ ਗੁਰੂ,
ਤੇਰਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ਉਜੀਆਰਾ, ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਉਤਾਂਹ ਗੁਰੂ ।

ਜਾ-ਨਸ਼ੀਨਾਨਿ ਉ ਅਜ਼ ਉ ਫ਼ਾਇਕ
ਜ਼ਿਕਰੋ ਤੋਸੀਫ਼ਿ ਜ਼ਾਤ ਰਾ ਲਾਇਕ ॥੨੦॥

ਇਕ ਦੂੰ ਇਕ ਸੁਹਾਣੇ ਸੁੰਦਰ, ਤੇਰੇ ਸਿਖ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ।
ਗੁਣਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕੀਤਾ ਤੈਂ ਹੀ, ਵਾਹ ਗੁਰੂ ।

ਅਬਦ ਆਬਾਦ ਕਦਰੋ ਜਾਹੋ ਨਿਸ਼ਾਂ
ਬਰ ਅਫ਼ਰਾਜ਼ਦ ਜ਼ਿ ਯਕ ਦਿਗਰ ਸੁਬਹਾਂ ॥੨੧॥

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਡਿਆਈ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਈ, ਸਦਕੇ ਸੱਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ।
ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਇਆ ਨਿਤ ਨਿਤ ਰੰਗਾ, ਬਖਸ਼ੀਂ ਮੁੱਚ ਉਮਾਹ ਗੁਰੂ ।

ਮੁਰਸਦੁਲ-ਆਲਮੀਂ ਸੁਦਸ ਚੂੰ ਖਿਤਾਬ
ਅਜ ਅਨਾਯਾਤਿ ਹਜ਼ਰਤਿ ਵਹਾਬ ॥੨੨॥

ਧੁਰ ਦਰਗਾਹੋਂ ਕੁਲ ਆਲਮ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਮੁਰਸ਼ਿਦ ਲਿਆ ਟਿਕਾ ਗੁਰੂ,
ਰਹਿਮਤ ਸੰਦਾ ਇਹ ਮਰਤਬਾ, ਬਖਸ਼ਿਆ ਖੁਦ ਖੁਦਾ ਗੁਰੂ ।

ਗੁਫਤ, ਮਨ ਬੰਦਾ ਓ ਗੁਲਾਮਿ ਤੂ ਅਮ
ਖਾਕਿ ਅਕਦਾਮਿ ਖਾਸੋ ਆਮਿ ਤੂ ਅਮ ॥੨੩॥

ਗਰੀਬੀ ਗਦਾ ਧਾਰ ਕੇ ਬੋਲੇ, ਮਿਠੜੇ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ !

‘ਦਾਸਨ ਦਾਸ ਆਮ ਖਾਸ ਦਾ, ਰੇਣ ਥੀਆਂ ਸਭਨਾਂਹ, ਗੁਰੂ !’

“ਬਾਜ਼ ਚੂੰ ਹਮਚੁਨੀਂ ਖਿਤਾਬ ਆਮਦ

ਮੁਤਵਾਤਿਰ ਚੁਨੀਂ ਜਵਾਬ ਆਮਦ ॥੨੪॥

ਕੁਲ ਆਲਮ ਦੇ ਮੁਰਸ਼ਦ ਵਾਲਾ, ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਫਿਰ ਵਾਹ-ਗੁਰੂ ।

ਫਿਰ ਫਿਰ ਉਹੀ ਅਲਾਪ ਅਲਾਏ, ਸੱਚੇ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਗੁਰੂ ।

(ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਚ)—

“ਕਿ ਮਨਮ ਦਰ ਤੂ ਗੈਰਿ ਤੂ ਕਸ ਨੇਸਤ

ਹਰ ਚਿਹ ਖਾਹਮ, ਕੁਨਮ, ਹਮਾਂ ਅਦਲੇ ਸਤ ॥੨੫॥

“ਮੇਰਾ ਵਾਸਾ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ, ਬਿਨ ਤੁਧ ਹੋਰ ਨਾ ਜਾ ਗੁਰੂ,

ਜੋ ਮੈਂ ਚਾਹਾਂ ਸੋਈ ਚਾਹੀਏ, ਓਹੋ ਜਾਣ ਰਵਾ ਗੁਰੂ ।

“ਰਾਹਿ ਜ਼ਿਕਰਮ-ਬ-ਆਲਮੇ ਬਿਨੁਮਾ

ਬ-ਹਮੂਾ ਸ਼ੋ ਜ਼ਿ ਵਸਫਿ ਮਨ ਗੋਯਾ ॥੨੬॥

ਮੇਰੇ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਦਸੀਂ, ਆਲਮ ਦੇ ਸਰਬਰਾਹ ਗੁਰੂ,

ਕੀਰਤਿ ਸਿਰਜਨਹਾਰੀ ਗਾਵੀਂ, ਸਭਨਾਂ ਤਾਈਂ ਅਲਾ ਗੁਰੂ ।

“ਦਰ ਹਮੂਾ ਜਾ ਪਨਾਹੋ ਯਾਰਿ ਤੂ ਅਮ

ਯਾਵਰੀ ਬਖਸ਼ੋ ਖਾਸਤਗਾਰਿ ਤੂ ਅਮ ॥੨੭॥

ਹਰ ਜਾ ਹਰ ਥਾਂ ਰਾਖਾ, ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਦਾ ਹਾਂ ਗੁਰੂ,

ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ਛੋਡਿ ਨ ਜਾਈ, ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਚਾਹ ਗੁਰੂ ।

“ਹਰ ਕਿ ਨਾਮਿ ਤੂ ਬਰਤਰੀ ਦਾਨਦ
ਅਜ ਦਿਲੋ ਜਾਂ ਬ-ਵਸਫਿ ਮਨ ਖਾਨਦ ॥੨੮॥

ਤੇਰਾ ਦੀਆ ਨਾਉਂ ਵਖਾਣੇ, ਵੱਡਾ ਕਰ ਮਨ ਮਾਂਹ ਗੁਰੂ,
ਹਿਤੋਂ-ਚਿਤੋਂ ਮੁਰ ਕੀਰਤਿ ਖਾਤਰ, ਧਰੇ ਜੋ ਨਾਮ ਉਮਾਹ ਗੁਰੂ ।

“ਮਨ ਉ ਰਾ ਜਾਤਿ ਖੁਦ ਨੁਮਾਇਮ ਬਾਜ਼
ਐਹਦਿ ਮਨ ਸਖਤ ਗੀਰ ਬਰ ਕੁਨ ਸਾਜ਼ ॥੨੯॥

ਜਾਤ ਇਲਾਹੀ ਦੇ ਚਮਕਾਰੇ ਉਸਨੂੰ, ਦੇਵਾਂਗਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਗੁਰੂ,
ਬਚਨ ਅਮੋਲਾ ਇਹ ਗਹਿ ਨਾਨਕ, ਲੇਵੋ ਕਮਰ ਕਸੌ ਗੁਰੂ ।

“ਗਿਰਦਿ ਆਲਮ ਬਰ-ਆ ਵਾ ਹਾਦੀ ਸੌ
ਕਿ ਜਹਾਂ ਗੈਰਿ ਮਨ ਨਿਯਰਜਦ ਜੌ ॥੩੦॥

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਹੋ ਥਾਂ ਥਾਂ ਵਿਚਰੋ, ਦੇਵੋ ਸਚ ਦ੍ਰਿੜਾ ਗੁਰੂ,
ਭੋਂ ਦੇ ਭਾੜੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ, ਆਰਜਾ ਰਹੀ ਵਿਹਾ ਗੁਰੂ ।

“ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਮਨਮ ਚੂ ਰਾਹਨੁਮਾ
ਤੂੰ ਜਹਾਂ ਰਾ ਬ-ਪਾਇ ਖੁਦ ਪੈਮਾ ॥੩੧॥

ਅਸਲੂੰ ਜਦ ਆਪ ਹਾਂ ਬਣਿਆ, ਤੇਰਾ ਰਾਹਨੁਮਾ ਗੁਰੂ,
ਚਾਹੀਏ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਗਾਹਵੇਂ, ਨਿਜ ਪੈਰੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ।

“ਹਰਿ ਕਿ ਰਾ ਖਾਹਮ ਵ ਸ਼ਵਮ ਹਾਦੀ
ਅਜ ਤੂੰ ਦਰ ਦਿਲ ਦਰ-ਆਰਮਸ਼ ਸ਼ਾਦੀ ॥੩੨॥

ਅਮਿਅ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਰਾਂ ਜਿਸ ਉਪਰ, ਸਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਅ ਗੁਰੂ,
ਤੇਰੇ ਰਾਹੀਂ ਟੁੰਬ ਉਠਾਵਾਂ, ਬਖਸ਼ਾਂ ਸਚ ਉਮਾਹ ਗੁਰੂ ।

“ਵਾਂ ਕਿ ਗੁਮਰਾਹ ਸਾਜ਼ਮਸ਼ ਜਿ ਗਜ਼ਬ
ਨ ਰਸਦ ਅਜ ਹਦਾਇਤਿ ਤੂ ਬ-ਰੱਬ ॥੩੩॥

ਕੋਪਵਾਨ ਹੋਵਾਂ ਜਿਸ ਉਪਰ, ਥੀਸੀ ਉਹ ਗੁਮਰਾਹ, ਗੁਰੂ,
ਬਾਂਸ ਬਜਾਈ ਫੂਕ ਦੇ ਵਾਝੂ, ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਸੁੰਢਾ ਜਾਹ ਗੁਰੂ ।

“ਸੁਦਾ ਗੁਮਰਾਹ ਆਲਮੈ ਬੈ-ਮਨ
ਸਾਹਿਰਾਂ ਗਸਤਹ ਅੰਦ ਜਾਦੂਏ ਮਨ ॥੩੪॥

ਆਲਮ ਕੁਲ ਕੁਰਾਹੇ ਪਇਆ, ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਭੁਲਾ; ਗੁਰੂ,
ਜਾਦੂਗਰ ਥੀਏ ਨੇ ਸਾਰੇ, ਮੇਰੇ ਚੇਟਕ-ਚਾਹ ਨਰੂ।

“ਮੁਰਦਗਾਂ ਰਾ ਕੁਨੰਦ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਮੀਂ
ਜ਼ਿੰਦਗਾਂ ਰਾ ਬ-ਜਾਂ ਕੁਸ਼ੰਦਾ ਹਮੀਂ ॥੩੫॥

“ਆਤਿਸ਼ੇ ਰਾ ਕੁਨੰਦ ਆਬ-ਵਸ਼,
ਬਰ ਸਰਿ ਆਬ ਬਰ ਜ਼ਨੰਦ ਆਤਿਸ਼ ॥੩੬॥

ਮੋਏ ਮੜੋਲੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਜੀਂਦੇ ਕਰਨ ਫਨਾਹ ਨਰੂ,
ਬਲਦੀ ਅਗਨੀ ਪਾਣੀ ਥੀਵੇ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਅੱਗ-ਲਾ ਨਰੂ।

“ਹਰ ਚਿਹ ਖਾਹੰਦ ਮੇ-ਕੁਨੰਦ ਹਮਾਂ
ਜੁਮਲਾ ਜਾਦੂ ਫਨ ਅੰਦ ਬਰ ਸਾਮਾਂ ॥੩੭॥

ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕਰਨ ਕੁਕਾਜਾ, ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਨਿਜ ਚਾਹ ਨਰੂ,
ਰਿਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਦੇ ਮਤਵਾਲੇ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਗੁਮਰਾਹ ਨਰੂ।

“ਰਾਹਿ ਸ਼ਾਂ ਰਾ ਨੁਮਾ ਬ-ਸੂਏ ਮਨ
ਕਿ ਪਜ਼ੀਰੰਦ ਗੁਫਤਗੂਏ ਮਨ ॥੩੮॥

ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਰ ਰਾਹੇ ਤੋਰੇ, ਸਭਨਾ ਹੋ ਖੈਰ-ਖਾਹ ਗੁਰੂ,
ਸਿਮਰਨ ਕੀਰਤਿ ਮਮ ਸਾਚੀ ਨੂੰ ਗਾਵਨ ਕਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਰੂ।

“ਗੈਰ ਜ਼ਿਕਰਮ ਬ-ਜਾਦੂਏ ਨ-ਰਵੰਦ
ਜਜ਼ ਦਰਿ ਮਨ ਬ-ਜਾਨਬੇ ਨ-ਰਵੰਦ ॥੩੯॥

ਰਿਧਿ ਸਿਧ ਨ ਧਾਵਨ ਲੋੜੀ, ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਸਮਾ ਨਰੂ,
ਮਮ ਦੁਆਰ ਛਡਿ ਜਾਣ ਨ ਕਿਧਰੇ, ਐਸੀ ਚੇਟਕ ਲਾ ਗੁਰੂ।

“ਕਿ ਜ਼ਿ ਦੋਜ਼ਖ ਸਵੰਦ ਰੁਸਤਹ ਹਮੇ
ਵਰਨਾ ਉਫਤੰਦ ਦਸਤ ਬਸਤਹ ਹਮੇ ॥੪੦॥

ਘੋਰ ਨਰਕ ਤੋਂ ਪਾਣ ਖਲਾਸੀ, ਐਸੀ ਬੁਝ ਬੁਝਾ ਗੁਰੂ,
ਹੱਥ-ਬੰਨ੍ਹੇ ਨਰਕਾਂ ਵਿਚ ਪੈਸਣ, ਵਰਨਾ ਸਭ ਗੁਮਰਾਹ ਨਰੂ।

“ਕਾਫ਼ ਤਾ ਕਾਫ਼ ਆਲਮੇ ਜੁਮਲਾ
ਦਾਅਵਤ ਆਮੋਜੋ ਜ਼ਾਲਮੇ ਜੁਮਲਾ ॥੪੧॥

ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇ ਬੇੜੇ, ਭੈਜਲ ਪਾਰ ਲੰਘਾ ਗੁਰੂ,
ਜੁਲਮ ਹਨੇਰ ਦੀ ਮੱਤੀ ਸਾਰੀ, ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਰਹੀ ਬੁਲਾ ਗੁਰੂ ।

“ਰੰਜੋ ਫਰਹਤ ਜ਼ਿ ਮਨ ਨਮੀ ਦਾਨੰਦ,
ਹਮ੍ਹਾ ਅਜ਼ ਗ਼ੈਰਿ ਮਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨੰਦ ॥੪੨॥

ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ, ਮੂਲੋਂ ਜਾਣਨ ਨਾਂਹ ਨਰੂ,
ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸੁੰਢੇ ਸਾਰੇ, ਬੌਰੇ ਫਿਰਨ ਹੇਠਾਂਹ ਨਰੂ ।

“ਅੰਜੁਮਨ ਮੇ-ਕੁਨੰਦ ਵ ਅਜ਼ ਅੰਜੁਮ
ਬਰ ਸੁਮਾਰੰਦ ਰੋਜ਼ਿ ਸ਼ਾਦੀ ਓ ਗ਼ਮ ॥੪੩॥

‘ਕੱਠੇ ਬਹਿ ਬਹਿ ਨਰੂ ਨਕਾਰੇ, ਤਾਰੇ ਤਕਣ ਅਥਾਹ ਨਰੂ,
ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਦੇ ਦਿਨ ਗਿਣਵਾਉਂਦੇ, ਤਕ ਅਸਮਾਨੀ ਰਾਹ ਨਰੂ ।

“ਬਰ-ਨਿਗਾਰੰਦ ਨਹਸ ਵ ਸਾਅਦ ਹਮੇ
ਬਾਜ਼ ਗੋਇੰਦ ਕਬਲ ਵ ਬਾਅਦ ਹਮੇ ॥੪੪॥

ਤਾਰਿਆਂ ਲੇਖੇ ਲਿਖ ਲਿਖ ਉਲਝਣ, ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਸਾਹ ਨਰੂ,
ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਹਵਾਲ ਅਲਾਵਣ, ਮਨ ਪਰਚੇ ਪਰਚਾ ਨਰੂ ।

“ਨੇਸਤ ਸ਼ਾਂ ਰਾ ਬ-ਜ਼ਿਕਰ ਇਸਤਕਲਾਲ
ਕਾਲ ਦਾਨੰਦ ਜੁਮਲਗਾਂ ਬੇਹਾਲ ॥੪੫॥

ਦਿੜ੍ਹਤਾ ਸਿਮਰਨ ਉਪਰ ਨਾਹੀ, ਅਸਲੋਂ ਘੁਬੇ ਰਾਹ ਨਰੂ,
ਗੱਲੀਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਣਨ ਸਾਰੇ, ਚੈਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਗੁਰੂ ।

“ਰੂ ਨੁਮਾ ਜੁਮਲਾ ਰਾ ਸੂਇ ਫ਼ਿਕਰਮ
ਕਿ ਨ-ਦਾਰੰਦਦੋਸਤ ਜੁਜ਼ਜ਼ਿਕਰਮ ॥੪੬॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਿਮਰਨ ਵਾਲਾ ਰਸਤਾ, ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾ ਗੁਰੂ,
ਨਾਮ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸੰਗ ਸਹਾਈ, ਹਰਗਿਜ਼ ਜਾਣਨ ਨਾਂਹ ਨਰੂ ।

“ਤਾ ਹਮ੍ਹਾ ਕਾਰਿ ਸਾਂ ਨਿਕੋ ਸਾਜਮ
ਖਾਤਰਿ ਸਾਂ ਜਿ ਨੂਰ ਬਿਤਰਾਜਮ ॥੪੭॥

ਸਭੇ ਕਾਜ ਸੁਹੇਲੜੇ ਥੀਵਨ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਚਾਹ, ਗੁਰੂ ।
ਇਹਨਾਂ ਹਿਰਦੇ ਨੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਤੁਠੇ ਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ।

“ਮਨ ਤੁਰਾ ਆਫਰੀਦਮ ਅਜ ਪਏ ਆਂ
ਕਿ ਸ਼ਵੀ ਰਹਨੁਮਾ ਬ-ਜੁਮਲਾ ਜਹਾਂ ॥੪੮॥

ਤੈਨੂੰ ਆਖਾਂ ਏਸੇ ਕਾਰਣ, ਸੰਸਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਹ; ਗੁਰੂ ।
ਕੁਲ ਆਲਮ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿਖਾ ਦੇ, ਆਗੂ ਥੀ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ।

“ਹੁੱਬਿ ਗ਼ੈਰ ਅਜ਼ ਜ਼ਮੀਰਿ ਸਾਂ ਬ-ਜ਼ਦਾਈ
ਹਮਗਿਨਾਂ ਰਾ ਤੁ ਰਾਹਿ ਰਾਸਤ ਨੁਮਾਈ” ॥੪੯॥

ਦੁਨੀਆ ਲੱਥ ਹਟਾ ਕੇ ਅੰਦਰੋਂ, ਹਿਕਸ ਸਿਉਂ ਚਿਤ ਲਾ, ਗੁਰੂ ।
ਦੂਜੇ ਭਾਵੀਂ ਰੁੜ੍ਹਦੇ ਜਾਂਦੇ, ਰਾਹ ਸੱਚਾ ਦਿਖਲਾ ਗੁਰੂ ।

ਸ਼ਾਹ ਗੁਫਤਾ, “ਚਿਹ ਲਾਇਕ ਆਨਮ
ਕਿ ਦਿਲਿ ਜੁਮਲਾ ਬਾਜ਼ ਗਰਦਾਨਮ ॥੫੦॥

ਇਉਂ ਸੁਣ ਬੋਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ, ਮੈਂ ਇਸ ਲਾਇਕ ਨਾਂਹ, ਗੁਰੂ ।
ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਮੇਰੀ ਸੁਆਮੀ? ਦਿਲ ਸਭਨਾਂ ਬਦਲਾਂਹ, ਗੁਰੂ ।

“ਮਨ ਕੁਜਾ ਵ ਚੁਨੀਂ ਕਮਾਲ ਕੁਜਾ
ਮਨ ਕਿਹ ਵ ਫ਼ਰਿ ਜ਼ੁਲਜ਼ਲਾਲ ਕੁਜਾ ॥੫੧॥

ਕਿੱਥੇ ਇਹ ਕਮਾਲ ਸੁਹਾਣਾ? ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਮੰਝ ਮਾਂਹ, ਗੁਰੂ ।
ਤੇਰਾ ਹੈ ਜਲਾਲ ਸੁਹਾਣਾ, ਮੇਰੇ ਸਮਰੱਥ ਨਾਂਹ ਗੁਰੂ ।

“ਲੋਕ ਹੁਕਮਤ ਕਸ਼ਮ ਬ-ਜ਼ਾਨੋ ਬ-ਦਿਲ
ਨਸ਼ਵਮ ਯੱਕ ਜ਼ਮਾਂ ਅਜੋ ਗਾਫ਼ਿਲ ॥੫੨॥

ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ, ਨਾਂਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਨਾਂਹ, ਗੁਰੂ ।
ਗਾਫ਼ਿਲ ਥੀਸਾਂ ਨ ਇਕ ਖਿਨ ਵੀ, ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਫਿਦਾ, ਗੁਰੂ ।

“ਹਾਦੀਏ ਓ ਰਹਨੁਮਾਇ ਜੁਮਲਾ ਤੂ ਈ
 ਰਹਬਰੋ ਦਿਲ-ਗਰਾਇ ਜੁਮਲਾ ਤੂ ਈ ॥੫੩॥
 ਸੱਚਾ ਸਤਿਗੁਰ ਕੁਲ ਆਲਮ ਦਾ, ਤੂੰ ਹੀ ਖੁਦ ਖੁਦਾ ਗੁਰੂ !
 ਰਾਹਬਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਕ 'ਕੋਮਲ' ਤੇਰੀ ਪਾਕ ਨਿਗਾਹ ਗੁਰੂ !”

ਸਲਤਨਤਿ ਦੋਇਮ

ਦੂਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਸਲਤਨਤਿ ਦੋਇਮਸ਼ ਅਵਲ ਮਰੀਦਿ ਸਾਜਦ.....॥੫੪॥

ਦਰ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਾਹਾਨ ਸ਼ਾਹ ਦੂਜਾ,
 ਫੇਰ ਬਣਿਆ ਜਗਤ-ਗੁਰ, ਹੁੰਦੀ ਅਥਾਹ ਪੂਜਾ।
 ਨਾਨਕ ਦਾ ਨੂਰ ਛਲਕੇ, ਸੁੰਦਰ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰੇ,
 ਦਿਨ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਇਆ, ਹੱਕ ਆਗਾਹ ਸੂਰੀਜਾ।
 ਜੋਤੀ ਅਨੂਪ ਇੱਕੋ, ਮੂਰਤ ਸਰੂਪ ਦੋ ਨੇ,
 ਮਿੱਟੀ ਥੀਈ ਨੂਰਾਨੀ, ਲਟ ਲਟ ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਭੀਜਾ।
 ਜਾਹਰ ਦਿਸਣ ਦੇ ਲਾਟਾਂ, ਇਕੋ ਬਣੇ ਅਲਾਂਬਾ,
 ਚਮਕਾਰਿ ਨੂਰਿ ਅੱਲ੍ਹਾ, ਸਾੜੇ ਭਰਮਾਂ ਭਰਮੀਜਾ।
 ਤੈਨੂੰ ਨੇ ਸਿਰ ਨਿਵਾਂਦੇ, ਅਰਸੀ ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀ,
 ਮਹਾਨ ਪੁਰਖ ਸਾਰੇ, ਧਾਵਨ ਤੇਰੀ ਸਰਨੀਜਾ।
 ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਸਲਾਹੇ, ਸੋਹਣੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ,
 ਅਰਸੀ ਦਰਬਾਰ ਅੰਦਰ, ਧੰਨ ਧੰਨ ਤੇਰੀ ਸੁਣੀਜਾ।
 ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜੋ ਐੜਾ, ਪਹਿਲਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅੱਖਰ,
 ਮੇਹਰੋ ਕਰਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰ, ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਭਾਵੀਜਾ।
 ਸੁਗੰਧਾਂ-ਭੰਨੀ ਟਿੱਪੀ, ਅਸਲੇ ਦੇ ਚਾਜ਼ ਵਾਲੀ,
 ਸਭ ਉਚ ਮੂਚ ਨੀਚਾਂ, ਆਸਰ ਤੇਰੀ ਧੀਰੀਜਾ।

‘ਗੱਗਾ’ ਅੱਖਰ ਜੋ ਅਗਲਾ, ਅਜਲਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ,
ਅਰਸ਼ੀ ਦਰਬਾਰ ਅੰਦਰ, ਏਹਦੀ ਹੀ ਧੁਨ ਧੁਨੀਜਾ।
ਆਖਰ ਜੋ ‘ਦੱਦਾ’ ਅੱਖਰ, ਸੰਸਾਰ ਰੋਗਾਂ ਦਾਰੂ,
ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਨਾਮੰ, ਅੰਗਦ ਗੁਰੂ ਸੁਨੀਜਾ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਅੰ ਮੁਰਸ਼ਦੁਲ-ਆਲਮੀਂ
ਜਿ ਫਜ਼ਲਿ ਅਹਦ ਰਹਿਮਤੁਲ ਮਜ਼ਨਬੀਂ ॥੫੫॥

ਅੰਗਦ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਾ, ਪੀਰਾਨ ਪੀਰ ਭਾਰਾ।
ਕਰਤੇ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਹਿਮਤ, ਪਾਪੀ ਕਰੇ ਉਧਾਰਾ।

ਦੋ ਆਲਮ ਚਿਹ ਬਾਸ਼ਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਹਾਂ
ਤੁਫੈਲਿ ਕਰਮਹਾਇ ਓ ਕਾਮਰਾਂ ॥੫੬॥

ਦੋ ਆਲਮ ਦੀ ਗੱਲ ਛੋਟੀ, ਜਹਾਨ ਲੱਖਾਂ ਕੋਟੀ,
ਮੇਹਰੋ ਕਰਮ ਦੇ ਸਦਕੇ, ਸਰਬੱਤ ਪੈਣ ਪਾਰਾ।

ਵਜੂਦਸ਼ ਹਮਾ ਫਜ਼ਲੋ ਫੈਜ਼ਿ ਕਰੀਮ
ਜਿ ਹੱਕ ਆਮਦੋ ਹਮ ਬ-ਹੱਕ ਮੁਸਤਕੀਮ ॥੫੭॥

ਮੇਹਰੋ ਕਰਮ ਮੁੱਜਸਮ, ਰੱਬੀ ਉਹ ਨੂਰ ਪਿਆਰਾ,
ਅਰਸ਼ੋਂ ਸੀ ਰੱਬ ਪਠਾਇਆ, ਜੁਗ ਜੁਗ ਹੀ ਰਬਿ ਸਮਾਹਰਾ।

ਹਮਹ ਆਸ਼ਕਾਰੋ ਨਿਹਾਂ ਜ਼ਾਹਿਰਰਸ਼
ਬਤੂਨੋ ਅੱਯਾਂ ਜੁਮਲਗੀ ਬਾਹਿਰਸ਼ ॥੫੮॥

ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਦਾ ਸਾਖੀ, ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੇ ਗੁੱਝਾ ਸਭ ਕੁਛ,
ਅੰਤਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਉਸ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਗਟ ਪਹਾਰੇ ਸਾਰਾ।

ਚੂ ਵੱਸਾਫਿ ਉ ਜ਼ਾਤਿ ਹੱਕ ਆਮਦ੍ਹਾ
ਵਜ਼ੂਦਸ਼ ਜ਼ਿ ਕੁਦਸੀ ਵਰਕ ਆਮਦ੍ਹਾ ॥੫੯॥

ਸਿਫਤੋ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਗਾਵੇ, ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਸਲਾਹਵੇ,
ਸਿਫਤਾਂ ਵਜ਼ੂਦ ਬਣ ਕੇ, ਹੈ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ਪਿਆਰਾ ।

ਜ਼ਿ ਵਸਫ਼ਸ਼ ਜ਼ਬਾਨਿ ਦੋ ਆਲਮ ਕਸੀਰ
ਬਵਦ ਤੰਗ ਪੇਸ਼ਸ਼ ਫਜ਼ਾਇ ਜ਼ਮੀਰ ॥੬੦॥

ਦੋ ਆਲਮ ਦੀ ਜੀਭ ਆਰੀ, ਕੀ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰੇ ਵਿਚਾਰੀ,
ਆਤਮ-ਪਸਾਰਾ ਸਾਰਾ, ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨੋਂ ਹਾਰਾ ।

ਹਮਾਂ ਬਿਹ ਕਿ ਖਾਹੇਮ ਅਜ਼ ਫਜ਼ਲਿ ਉ
ਜ਼ਿ ਅਲਤਾਫੋ ਅਕਰਾਮ ਹੱਕ ਅਦਲਿ ਉ ॥੬੧॥

ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੋ ਹੀ ਚੰਗਾ, ਸਤਿਗੁਰ ਤੋਂ ਮੋਹਰ ਮੰਗਾਂ,
ਬਖ਼ਸ਼ਸ਼ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂ ਭੀਖਕ, ਸੱਚੇ ਨਿਆਉਂ ਦੁਆਰਾ ।

ਸਰਿ ਮਾ ਬ-ਪਾਇਸ਼ ਬਵਦ ਬਰ ਦਵਾਮ
ਨਿਸਾਰਸ਼ ਦਿਲੋ ਜਾਨਿ ਮਾ ਮੁਸਤਦਾਮ ॥੬੨॥

ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਨੀ, ਸਿਰ ਭੀ ਸੁਹਾਵੇ ਚਰਨੀ,
'ਕੋਮਲ' ਸਦਾ ਘੁਮਾਈਆਂ, ਘੁਮਿ ਘੁਮਿ ਥੀਆਂ ਨਿਸਾਰਾ ।

ਸਲਤਨਤਿ ਸੋਇਮ

ਤੀਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਸਲਤਨਤਿ ਸੋਇਮਸ਼ ਸੁਲਤਾਨਿ ਮੁਮਾਲਕਿ ਹੱਕ ਪਰਵਰੀ.....॥੬੩॥

ਤੀਜੀ ਉਹ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ, ਹੱਕ ਦੀ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ,
ਕਮਾਲਾਂ ਦੀ ਆਪ੍ਰੀ ਕੇਂਦਰ, ਵੱਡਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਾਈ ।
ਸਾਰੇ ਈ ਦੂਤ ਚਾਕਰ, ਉਹਦੇ ਦੂਰੇ ਖਾਤਿਰ,
ਦੂਤਾਂ ਦਾ ਧਰਮ-ਰਾਜਾ, ਏਸੇ ਹੀ ਦਰ ਦਾ ਘਾਹੀ ।

ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ, ਮੁਖ ਆਰਸੀ ਤੋਂ ਝਲਕਣ,
 ਗੁੰਚੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਖੇੜੇ, ਤੀਜੀ ਏਹ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ।
 ਫਿਰਦੇ ਜੋ ਬੇ-ਠਿਕਾਣੇ, ਐੜਾ ਆਰਾਮ ਬਖਸ਼ੇ,
 ਸੁੰਦਰ ਏਹ ਨਾਮ ਵਾਲਾ, ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਗੁਸਾਈਂ।
 ਰੁਲਦਾ ਫਿਰੇ ਬੇਚਾਰਾ, ਕੋਈ ਨਾ ਦੇਇ ਸਹਾਰਾ,
 ਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਧਾਰਾ, 'ਮੱਮਾ' ਬਣੇ ਸਹਾਈ।
 ਮੁਬਾਰਕ ਪਿਆਰਾ 'ਰਾਰਾ', ਬਹਾਰਾਂ ਲਗਾਉਣਹਾਰਾ,
 ਜੁਗ ਜੁਗ ਵਿਗਾਸ ਬਖਸ਼ੇ, ਹੈ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਈ।
 'ਦੱਦਾ' ਏਹ ਨੇਕਨਾਮੀ, ਦੀਨਾਂ ਦੇ ਆਵੇ ਕਾਮੀਂ,
 ਨਿਥਾਵੇਂ ਦੀ ਥਾਂ ਗਰਾਮੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਈਂ।
 'ਕੰਨਾ' ਜੋ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ, ਪਾਪੀ ਕਰੇ ਸੁਹਾਵਨ,
 ਦੋਸੀ ਕਰੇ ਬਖਸ਼ਾਵਨ, ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੀ ਖੈਰ-ਖਾਹੀ।
 'ਸੱਸਾ' ਜੋ ਆਖਰ ਆਯਾ, ਕਰਤੇ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸਾਯਾ,
 ਅਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਛੱਤਰ ਛਾਯਾ, 'ਕੋਮਲ' ਗੁਰੂ ਗੋਸਾਈਂ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਆਂ ਗਰਾਮੀ ਨਜ਼ਾਦ
 ਜਿ ਅਫਜ਼ਾਲਿ ਹੱਕ ਹਸਤੀਅਸ਼ ਰਾ ਮੁਆਦ ॥੬੪॥

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ, ਵਿਰਾਸਤ ਸੁਹਾਣੀ ਰੱਬੀ,
 ਦਯਾ ਦੀ ਪੁੰਜ ਮੂਰਤ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਜਿ ਵਸਫੋ ਸਨਾਇ ਹਮਹ ਬਰਤਰੀਂ
 ਬ-ਸਦਰਿ ਹਕੀਕਤ ਮੁਰੱਬਅ ਨਸ਼ੀਂ ॥੬੫॥

ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੇਰੀ ਸੋਭਾ, ਉਪਮਾ ਨ ਬਰਨ ਆਵੇ,
 ਸੱਚ ਦੇ ਤਖਤ ਸੁਹਾਵੇ, ਭੱਲਾ ਸੁਲਤਾਨ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਜਹਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਅਜ ਨੂਰਿ ਅਰਸ਼ਾਦਿ ਉ,
ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ਗੁਲਸ਼ਨ ਅਜ ਦਾਦਿ ਉ ॥੬੬॥

ਬਚਨਾਂ ਤੋਂ ਨੂਰ ਵੱਸੇ, ਰਾਹ ਜਗਤ ਨੂੰ ਦਿੱਸੇ,
ਦੁਨੀਆ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਝੁਲਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜੁਗ ਜੁਗ ।

ਦੋ ਆਲਮ ਗੁਲਾਮਸ਼ ਚਿਹ ਹਜ਼ਦਹ ਹਜ਼ਾਰ
ਫਜ਼ਾਲੋ ਕਰਾਮਸ਼ ਫਜ਼ੂ ਅਜ ਸੁਮਾਰ ॥੬੭॥

ਚਾਕਰ ਥੀਏ ਦੋ ਆਲਮ, ਗਿਣਤੀ ਕੀ ਸੈ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ?
ਅਗਣਤ ਮੋਹਰਾਂ ਤੋਂ 'ਕੋਮਲ', ਥੀਏ ਕੁਰਬਾਨ ਜੁਗ ਜੁਗ ।

ਸਲਤਨਤਿ ਚਹਾਰਮ

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਚੌਥੀ

ਸਲਤਨਤਿ ਚਹਾਰਮਸ਼ ਅਜ ਹਰ ਚਹਾਰ ਰੁਤਬਾ ਕੁਦਸੀ ਵਾਲਾ
ਤਰ.....॥੬੮॥

ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਸੁਹਾਣੇ, ਵਸਦੇ ਨੇ ਉਚ ਟਿਕਾਣੇ,
ਰੁਤਬੇ ਜੋ ਚਾਰ ਦਸਣ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਚੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

ਜੁ ਹਰ ਦਰਗਹਿ ਪ੍ਰਵਾਨੇ, ਸੁੱਚੇ ਰੱਬਾਨੀ ਦਾਨੇ,
ਦਰ 'ਤੇ ਖੜੇ ਕਮਰ ਕਸਿ, ਜੀਓ ਸੁੰਦਰੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

ਦਰ ਦਰ ਖ਼ੁਰ ਬੰਦੇ, ਸ਼ਰਨ ਜੋ ਤਕਾਵਨ,
ਬੈਠਣ ਉਹ ਉਚ ਸਿੰਘਾਸਨ, ਸਦਕੇ ਚੰਗੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

ਪਾਪਿਸਟ ਹਤਿਆਰੇ, ਜੋ ਜਸ ਗੁਰੂ ਅਰਾਧਨ,
ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਝਾੜਨ, ਬਰਕਤ ਵਡੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

ਕਰਾਮਾਤੀ ਹੈ ਜੋ 'ਰਾਰਾ', ਤੈਂ ਨਾਮ ਦਾ ਪਿਆਰਾ,
ਇਹ ਰੂਹਿ ਰਵਾਂ ਸੰਸਾਰਾ, ਬਲਿਹਾਰੇ ਤੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

'ਕੰਨਾ' ਜੁ ਹੈ ਅਗਲੇਰਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚ ਉਚੇਰਾ,
ਧੰਨ ਧੰਨ ਰਾਮਦਾਸ ਕਹਿਆ, ਬਿਨਸੇ ਅੰਧੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

ਸਿਰ ਤੋਂ ਏ ਪੈਰਾਂ ਤਾਈਂ, 'ਮੱਮਾ' ਜੋ ਰੱਬ ਨਿਆਈਂ;
ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਦਾ ਹੈ ਸਾਈਂ, ਸੁੰਦਰ ਓ ਮੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

ਦੱਦਾ ਕੰਨਾ ਸੰਜਗਤ ਹੋ ਕੇ, ਹੈ ਦ ਮਨਗੀਰ ਅੱਲਾ,
ਸੱਚੇ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੰਗੀ, ਮਨ ਚਿਤ ਪਰੇਰੇ ਮੋਹਨ ।
ਸੱਸਾ ਜੁ ਤੈਂ ਨਾਮ ਦਾ ਹੈ, ਸਹਾਈ ਦੋ ਜਹਾਨ ਦਾ ਹੈ,
ਨਿਮਾਣੇ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ੇ, 'ਕੋਮਲ' ਦਾਤੇਰੇ ਮੋਹਨ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਆਂ ਮਤਾਅ ਉਲ-ਵਰਾ

ਜਹਾਂਬਾਨਿ ਅਕਲੀਮਿ ਸਿਦਕੋ ਸਫਾ ॥੬੯॥

ਸਭ ਖਲਕ ਦਾ ਸ੍ਵਦਾਰ ਸੋਹਣਾ, ਦਿਲਬਰਾਂ ਦਾ ਯਾਰ ਮੋਹਣਾ,

ਸਿਦਕ, ਸੁਹੱਪਣ, ਸੁੰਦਤਾ, ਤੇਰੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ।

ਹਮ ਅਜ਼ ਸਲਤਨਤ ਹਮ ਜ਼ਿ ਫਰਕਸ ਨਿਸ਼ਾਂ

ਗਿਰਾਂਮਾਯਾ ਤਰ ਅਫਸਰਿ ਸਰਵਰਾਂ ॥੭੦॥

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਫਕੀਰੀ, ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦੋ ਸਰੀਰੀ,

ਤੇਰੀ ਹੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਖਾਤਰ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਘੁੰਮਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ।

ਜ਼ਿ ਤੋਸੀਫਿ ਉ ਸੁਲਸ ਕਾਸਿਰ ਜ਼ਬਾਂ

ਅਜ਼ੋ ਰੁਬਾਅ ਹਮ ਸੁੱਦਸ ਗੌਹਰ ਫਿਸ਼ਾਂ ॥੭੧॥

ਤਿਲੋਕੀ ਦੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ, ਚਾਰ ਕੁੰਟ ਅਰ ਛੇ ਦਿਸ਼ੰਤੂ,

ਕਰਦੇ ਨੇ ਸਿਫਤਾਂ, ਪ੍ਰੰਤੂ, ਨਹੀਂ ਸਾਰ 'ਗੰਮ ਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ।

ਚੂੰ ਹੱਕ ਬਰ-ਗੁਜ਼ੀਦਸ ਜ਼ਿ ਖਾਸਾਨਿ ਖੇਸ਼

ਸਰ ਅਫਹਾਖਤਸ ਹਮ ਜ਼ਿ ਪਾਕਾਨਿ ਖੇਸ਼ ॥੭੨॥

ਚੁਣ-ਕਢੇ ਪਰੀਪੂਰੇ, ਨਿਜ ਸਰੂਪੀ ਖਾਸ ਸੂਰੇ,

ਨਿਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇਰੇ ਮੂਹਰੇ; ਨਿਜ ਜੋਤ ਰੰਮ ਦੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ।

ਹਮਹ ਸਾਜਿਦਸ ਦਾਂ ਬ-ਸਿਦਕਿ ਜ਼ਮੀਰ

ਚਿਹ ਆਅਲਾ ਚਿਹ ਅਦਨਾ ਚਿਹ ਸ਼ਾਹ ਚਿਹ ਫਕੀਰ ॥੭੩॥

ਸਿੰਘਾਸਨ 'ਤੇ ਰੱਬ ਟਿਕਾਇਆ, ਤੈਂ ਸੀਸ ਛੱਤ ਝੁਲਾਇਆ,

ਸਭ ਉਚ ਨੀਚ ਸ਼ਾਹ ਗਦਾਈ, ਸਰਨ ਮੰਗਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ।

ਸਲਤਨਤਿ ਪੰਜਮ

ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਸਲਤਨਤਿ ਪੰਜਮਸ਼ ਹੁਲੀਆ ਆਰਾਇ ਸ਼ਵਾਰਕਿ ਆਂ...॥੭੪॥

ਪੰਚਮ ਏਹ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ, ਚੌਹਾਂ ਦਾ ਨੂਰ ਰੌਸ਼ਨ,
ਲਟ ਲਟ ਜੋਤੀ ਜਗਾਵੇ, ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਾਵੇ ।
ਪੀਰਾਨ ਪੀਰ ਭਾਰੀ, ਪੰਜੇ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰੀ,
ਵਡਿਓਂ ਵੱਡਾ ਅਪਾਰੀ, ਤੇਰਾ ਮਰਤਬਾ ਸੁਹਾਵੇ ।
ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਹਾਣੇ, ਜਾਹੋ ਜਲਾਲ ਰੱਬੀ,
ਅਜ਼ਮਤ ਦੇ ਉਚ ਟਿਕਾਣੇ, ਮੇਹਰਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਸਾਵੇ ।
ਹਰਿ ਦਰਗਹਿ ਪ੍ਰਵਾਣੇ, ਹਰਿ ਦਰਗਹਿ ਸਨਮਾਣੇ,
ਮਹਿਬੂਬ ਸਚੇ ਸਾਹਿਬ, ਮਤਲੂਬ ਦਰਿ ਸਚਾਵੇ ।
ਅਰਜਨ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਾ, ਹਰੀ ਦਾ ਹੈ ਆਕਾਰਾ,
ਵਾਸਾ ਹੈ ਰੱਬ ਅੰਦਰ, ਮਹਿਮਾ ਬਰਨ ਨ ਆਵੇ ।
ਮਹਾਨ ਪੁਰਖ ਸਾਰੇ, ਤੇਰੀ ਉਹ ਖਾਕ ਥੀਵਨ,
ਛਾਯਾ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹਨ, ਸੁੰਦਰ ਭਗਤ ਸੁਹਾਵੇ ।
ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜੋ ਐੜਾ, ਸੂਚਕ ਹੈ ਏਕਤਾ ਦਾ,
ਨਿਰਾਸਰੇ ਦੀ ਆਸਾ, ਡੁਬਦੇ ਨੂੰ ਬੰਨੇ ਲਾਵੇ ।
ਢਠਿਆਂ ਨੂੰ ਦਏ ਸਹਾਰਾ, ਨਿਮਾਣੇ ਨਿਥਾਵਿਆਂ ਨੂੰ,
ਨਾਉਂ ਦਾ ਰਾਰਾ ਪਿਆਰਾ, ਰਾਹਤ ਬਖਸ਼ ਸੁਖਾਵੇ ।
ਜੀਵਨ ਲਰਜ਼ 'ਜੱਜਾ' ਮੁਸ਼ਕਾਂ ਝਕੋਲੜਾ ਜੋ,
ਠੰਢੀ ਰਿਵੀ ਰੱਬਾਨੀ, ਸਿੱਖੀ ਮਹਿਕ ਮਹਿਕਾਵੇ ।
ਮਿਹਰ ਇਲਾਹੀ 'ਨੰਨਾ', ਸਿਦਕੀ ਸਬੂਰਿਆਂ ਨੂੰ,
ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਲਹਿਰਾਂ, ਅਰਸੀ ਝੁਮਨ ਝੁਮਾਵੇ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਆਂ ਜੁਮਲਾ ਜੂਦੇ ਫਜ਼ਾਲ,
ਹਕੀਕਤ ਪਜ਼ੋਹਿੰਦਾਇ ਹੱਕ ਜਮਾਲ ॥੭੫॥

ਅਰਜਨ ਗੁਰੂ ਸੁਹਾਣਾ, ਜੀਵਨ ਲਰਜ ਅਨੂਠੀ,
ਸੋਮਾ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦਾ, ਹੈ ਮੇਹਰਾਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ।

ਵਜ਼ੂਦਸ਼ ਹਮਹ ਰਹਿਮਤਿ ਈਜ਼ਦੀ,
ਸਆਦਤ ਫਜ਼ਾਇੰਦਾਇ ਸਰਮਦੀ ॥੭੬॥

ਰਹਿਮਤ ਵਜ਼ੂਦ ਹੈ ਉਹਦਾ, ਨੂਰੀ ਸੁਲੱਖਣਾ ਉਹ,
ਸਦੀਵੀ ਸੁਭਾਗ ਬਖਸ਼ੇ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ।

ਮੁਰੀਦਸ਼ ਦੇ ਆਲਮ ਚਿਹ, ਬਲ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ
ਹਮਹ ਅਜ਼ ਕਰਮਹਾਇ ਉ ਜੁਰਾਅ ਖ਼ਾਰ ॥੭੭॥

ਦਰ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਉਹਦੇ, ਲਖਾਂ ਜਹਾਨਾਂ ਵਾਲੇ,
ਘੁਟ ਬਖਸ਼ਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੀਵਨ, ਐਸਾ ਗੁਰੂ ਪੂਰੰਦਰ ।

ਅਜ਼ੋ ਨਜ਼ਮ ਕਾਲਿ ਹੱਕ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਰਾ,
ਬਦੋ ਨਸਕ ਇਲਮਿ ਯਕੀਂ-ਪੇਸ਼ਾ ਰਾ ॥੭੮॥

ਛੁਪੀਆਂ ਰੱਬਾਨੀ ਰਮਜ਼ਾਂ, ਉਹਦੇ ਕਲਾਮ ਅੰਦਰ,
ਦਿੜ੍ਹਤਾ ਸਿਦਕ ਸਬੂਰੀ, ਉਹਦੇ ਨਜ਼ਾਮ ਅੰਦਰ ।

ਜਲਾਇ ਮਕਾਲਿ ਹੱਕ ਆਮਦ ਅਜ਼ੋ,
ਫ਼ਰੋਗਿ ਜਮਾਲਿ ਹੱਕ ਆਮਦ ਅਜ਼ੋ ॥੭੯॥

ਜਲਵਾ ਜਲਾਲ ਬਣਿਆ, ਅਰਜੀ ਅਹਿਵਾਲ ਬਣਿਆ,
ਰੱਬੀ ਜਮਾਲ ਤਣਿਆ, 'ਕੋਮਲ' ਕਮਾਲ ਸੁੰਦਰ ।

ਸਲਤਨਤਿ ਸ਼ਸ਼ਮ

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ

ਸਲਤਨਤਿ ਸ਼ਸ਼ਮਸ਼ ਜਲਵਾ ਆਹਾਇ ਈਜ਼ਦੀ ਸ਼ਵਾਰਕ...॥੮੦॥

ਛੱਟਮ ਹੈ ਪੀਰ ਭਾਰੀ ਜਲਵਾ ਕਮਾਲ ਰੋਸ਼ਨ,
ਅਰਸੀ ਉਹ ਨੂਰ ਛੱਡੇ, ਹਰ ਸੂ ਜਮਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਰਹਿਮਤ ਦੀ ਕਿਰਨ ਲਿਸ਼ਕੇ, ਥੀਵੇ ਸੰਸਾਰ ਰੋਸ਼ਨ,
ਅਜ਼ਮਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਸ ਦਾ, ਕਰਦੈ ਅੰਧਾਰ ਰੋਸ਼ਨ।
ਹੈ ਤੇਗ ਦਾ ਧਨੀ ਉਹ, ਤੀਰੋ ਕਟਾਰ ਰੋਸ਼ਨ,
ਦੋਖੀ ਸੰਘਾਰ ਸੁੱਟੇ, ਹੈ ਚਮਤਕਾਰ ਰੋਸ਼ਨ।
ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਕੀਨੀ, ਬਖਸ਼ੇ ਉਹ ਦਾਤਿ ਰੋਸ਼ਨ,
ਪ੍ਰਭਤਾ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਵਾਛੂ ਪਰਭਾਤ ਰੋਸ਼ਨ।
ਪੰਜੇ ਜਗਦੀਆਂ ਜੋਤਾਂ, ਉਸਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੋਸ਼ਨ,
ਸਭਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸਤਿਗੁਰ, ਕਰਦੇ ਸੰਸਾਰ ਰੋਸ਼ਨ।
'ਹਾਹਾ' ਹੈ ਨਾਮ ਵਾਲਾ, ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਰੋਸ਼ਨ,
ਦੋਨੋਂ ਜਹਾਨਾਂ ਹਾਦੀ, ਜਲਵਾ ਜਲਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਰਹਿਮਤ ਉਦੀ ਦਾ ਸੂਚਕ, 'ਰਾਰਾ' ਦਯਾਲ ਰੋਸ਼ਨ,
ਨੈਣਾਂ ਦਾ ਨੂਰ ਨਿੰਮਲ, ਵਾਹ ਵਾਹ ਜਮਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਜੜਿਆ ਹੈ ਵਾਂਙੁ ਹੀਰੇ, 'ਗਗਾ' ਕਮਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਉਪਰ ਜੋ ਚਿਹਨ 'ਹੋੜਾ', ਗੁਲੇ ਗੁਲਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਜੀਵਨ ਦੀ ਦਾਤਿ ਬਖਸ਼ੇ, 'ਬੱਬਾ' ਜੋ ਲਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਸਿਹਾਰੀ ਜੁੜਵੀਂ ਟਿੱਪੀ, ਕਰਦੀ ਅਹਿਵਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਸੁਗੰਧਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ, ਜੁਗ ਜੁਗ ਮਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਦਾਨਾ ਹੈ ਅੰਤਰਜਾਮੀ, 'ਦੱਦਾ' ਦਯਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।
ਵਾਹ ! ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਮੂਰਤ, 'ਕੋਮਲ' ਕਮਾਲ ਰੋਸ਼ਨ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਆਂ ਸਰਾਪਾ ਕਰਮ
ਕਿ ਮਕਬੂਲ ਸੁਦ ਜੂ ਸ਼ਕੀ ਓ ਦਲਮ ॥੮੧॥

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਤਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਮ ਦੀ ਮੂਰਤ,
ਅਭਾਗੇ ਉਦਾਸ ਬੰਦੇ, ਸੁਹਾਏ ਦਰਬਾਰਿ ਝੁਮ ਝੁਮ ।

ਫਜ਼ਾਲੋ ਕਰਾਮਸ਼ ਫਜ਼ੂ ਅਜ਼ ਹਿਸਾ,
ਸ਼ਿਕੋਹਸ਼ ਹਮ੍ਹਾ ਫਰ੍ਹਾਇ ਕਿਬਰੀਆ ॥੮੨॥

ਹੈ ਮੇਹਰ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ, ਫਜ਼ਲੋ ਕਰਮ ਪੂਰੰਦਰ,
ਸ਼ਾਨ ਨਿਜ ਕਰਤਾਰੀ, ਹੈ ਝੁਣਤਕਾਰ ਝੁਮ ਝੁਮ ।

ਵਜ੍ਹੂਦਸ਼ ਸਰਾਪਾ ਕਰਮਹਾਇ ਹੱਕ,
ਜ਼ਿ ਖ਼ਾਸਾਂ ਰੁਬਾਇੰਦਹ ਗੋਇ ਸਬਕ ॥੮੩॥

ਰੱਬੀ ਹੀ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦਾ, ਉਹਦਾ ਵਜ੍ਹੂਦ ਜਾਣੋ,
ਖ਼ਾਸਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ, ਆਖਣ, “ਸਰਦਾਰ ਤੁਮ ਤੁਮ ।”

ਹਮ ਅਜ਼ ਫਕਰ ਵ ਹਮ ਸਲਤਨਤ ਨਾਮਵਰ,
ਬ-ਫਰਮਾਨਿ ਓ ਜੁਮਲਾ ਜ਼ੇਰੋ ਜ਼ਬਰ ॥੮੪॥

ਉਦ੍ਹੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੀਰੀ, ਵੱਡੇ ਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਰੇ,
ਉਸ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਅੰਦਰ, ਜੀਵਣ ਚਰਨਾਰ ਚੁੰਮ ਚੁੰਮ ।

ਦੋ ਆਲਮ ਮੁਨੱਵਰ ਜ਼ਿ ਅਨਵਾਰਿ ਓ,
ਹਮਾ ਤਿਸ਼ਨਾਇ ਫੈਜ਼ਿ ਦੀਦਰਿ ਓ ॥੮੫॥

ਪੂਰ-ਨੂਰ ਨੇ ਦੋ ਆਲਮ, ਉਸ ਦੇ ਹੀ ਨੂਰ ਸਦਕੇ,
ਪਿਆਸ ਦੀਦ ਮੇਹਰ ਦੀ, 'ਚਿ ਜਾਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਗੁੰਮ ਗੁੰਮ ।

ਸਲਤਨਤਿ ਹਫ਼ਤਮ

ਸਤਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਸਲਤਨਤਿ ਹਫ਼ਤਮਸ਼ ਅਜ਼ ਹਫ਼ਤ ਵ ਨੁਹ ਬਰਤਰੀਂ...॥੮੬॥

ਹਫ਼ਤਮ ਏਹ ਜੋਤਿ ਨਾਨਕ, ਹੈ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸਤਵੀਂ,
ਸਤ ਤੇ ਨੌਂ ਜੋ ਦਸਣ, ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਹ ਸਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਤੇ ਆਸਮਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ,
ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਚੁੰਮਣ, ਵਡਿਓਂ ਵਡੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
ਦਰਬਾਨ ਸੋਹਣੇ ਦਰ ਦੇ, ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਪਵਿਤ੍ਰ;
ਚਾਕਰ ਤੇਰੇ ਦੂਰੇ, ਮੋਹਨ ਸੁੰਦਰੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
ਜਮਾਂ ਦੀ ਫਾਹੀ ਕੱਟੇ, ਡਰ ਮੌਤ ਦਾ ਬਿਦਾਰੇ;
ਜਮਰਾਜ ਸਹਿਮੇ ਡਰਪੇ, ਤੂੰ ਰੱਖਯਕ ਚੰਗੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
ਤੂੰ ਸੱਚੇ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਸੋਹਾ, ਸੱਚੇ ਦਾ ਸੱਚਾ ਢੋਆ;
ਮਕਬੂਲ ਸੱਚੇ ਸਾਹਿਬ, ਜੁਗ ਜੁਗ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
ਆਪੂੰ ਹੈ ਉਹਦਾ ਤਾਲਿਬ, ਰੱਬੁਲ ਰਹੀਮ ਕਾਮਿਲ,
ਕੁਦਰਤ ਕਰਮ ਦੇ ਉਪਰ, ਫੁਰਮਾਨ ਤੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ, ਹੈ ਨਾਮ ਜੋ ਪਵਿਤਰ,
'ਕੱਕਾ' ਹੈ ਕਰਮ ਕਰਦਾ, ਦੇਵਾਂ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
'ਰਾਰਾ' ਹੈ ਰਸ-ਸੁਗੰਧਤ, ਸੁਰ ਨਰਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ,
ਰੱਬੀ ਕਸ਼ਫ ਕਰਾਂਤੀ, ਸੁੰਦਰ ਕੁਮੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
'ਤੱਤਾ' ਤੇ 'ਕੰਨਾ' ਪਾਵਨ: ਆਸਮਾਨ ਜੋ ਗਿਰਾਵਨ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਨ ਮਾਨ ਤੋੜੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੇਰਾ ਦਾਤਾ ।
ਹਰੀ ਰਾਮ ਬਲ ਸੰਪੂਰਨ, 'ਹਾਹਾ' ਤੇ 'ਰਾਰਾ' ਦਸਣ,
ਯੋਧੇ ਜੋ ਵੱਡ ਸਿੰਘਾਸਣ, ਸਮਰੱਥ ਸੂਰੇਰਾ ਦਾਤਾ ।

ਰਣਬੀਰ ਬੱਬਰ ਮੰਨੇ, ਦੱਸੇ 'ਰਾਰਾ' ਸਮੇਤ 'ਕੰਨੇ',
ਹਨ ਪਾਣੀ ਤੇਰਾ ਭਰਦੇ, ਸਾਹਿਬ ਵਡੇਰਾ ਦਾਤਾ।
ਹੈ ਈੜੀ ਜੋ ਲਾਂ ਲਗੀੜੀ, 'ਕੋਮਲ' ਅਖੀਰ ਵਾਲੀ,
ਸਹਾਈ ਹੈ ਖਾਸ ਆਮਾਂ, ਚਾਰੋਂ ਚੁਫੇਰਾ ਦਾਤਾ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਹੱਕ ਪਰਵਰ ਹੱਕ ਕੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਸੁਲਤਾਨ ਹਮ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ ॥੮੭॥

ਸੱਚ-ਪਾਲਣਾ, ਸੱਚ ਧਨੀਆ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਸ਼ਾਹੀ ਫਕੀਰੀ ਬਣੀਆਂ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ।

ਫਯਾਜ਼ੁਲ ਦਾਰੈਨ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਸਰਵਰਿ ਕੌਨੈਨ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ ॥੮੮॥

ਫੈਜੋ ਕਰਮ ਕਮਾਣਾ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਸਾਹਿਬੇ ਦੋ ਜਹਾਨਾਂ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ।

ਹੱਕ ਵਾਸਫਿ ਅਕਰਾਮ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਖਾਸਾਂ ਹਮ੍ਹਾ ਬਰ ਕਾਮ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ ॥੮੯॥

ਰੱਬ ਕੀਰਤੀ ਅਲਾਵੇ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਸਭ ਖਾਸਾਂ ਸਫਲਾਵੇ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ।

ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹਿ ਹੱਕ, ਨਸਕ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਫਰਮਾਂ-ਦਿਹੇ ਨੁਹ ਤਬਕ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ ॥੯੦॥

ਤੇਰੇ ਬਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰੀ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਨੇ ਤਬਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ।

ਗਰਦਨ-ਜ਼ਨਿ ਸਰਕਸ਼ਾਂ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
ਯਾਰਿ ਮੁਤਜ਼ੋਰਿਆਂ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ ॥੬੧॥

ਅਖੜਖਾਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਨਿਵਾਵੇ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ,
'ਕੋਮਲ' ਦਰਦੀਆਂ ਗਲ ਲਾਵੇ, ਗੁਰੂ ਕਰਤਾ ਹਰਿ ਰਾਏ ।

ਸਲਤਨਤਿ ਹਸ਼ਤਮ

ਅਠਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਸਲਤਨਤਿ ਹਸ਼ਤਮਸ਼ ਤਾਜਿ ਮਾਸੂਮਾਨਿ ਮਕਬੂਲ...॥੬੨॥

ਮਾਸੂਮਾਂ ਦਾ ਹੈ ਸਿਰਤਾਜ ਸ਼ਾਹਿ ਹਸ਼ਤਮ,
ਸਭ ਪੁਗ ਖਲੋਏ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਸਰਦਾਰ ਰਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
ਹੈ ਕਰਾਮਾਤ ਰੋਸ਼ਨ, ਹੈ ਜੋਤਿ ਲਿਸ਼ਕ ਨੂਰੀ,
ਆਭਾ ਪਵਿਤਰ ਪਾਵਨ, ਹੈ ਜੱਗ ਨੂਰਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
ਪਾਕ ਪੁਰਸ਼ ਸਾਰੇ, ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਨੀ ਪਿਆਰੇ,
ਝੁਕਦੇ ਨੇ ਤੇਰੇ ਦੁਆਰੇ, ਸਿਰ ਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
ਚੁਣਿ-ਕਢੇ ਲਧੇਵਾਰੇ ਤਿਲੋਕੀ ਤੇ ਛੇ ਦਿਸ਼ਾਂ ਦੇ,
ਅਣਗਿਣਤ ਗਾ ਰਹੇ ਨੇ, ਜਸ ਵੇਦ ਵਖਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
ਨੌਂ ਤੱਬਕ ਦਸ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਅਨੰਤ ਭਾਗ ਜਾਣਨ,
ਸੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਕਿਣਕੇ, ਚੁਣ ਚੁਣ ਕੇ ਖਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
'ਹਾਹਾ' ਜੋ ਨਾਮ ਅੰਦਰ, ਅਤਿਅੰਤ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ,
ਸਭ ਦੇਵ ਦੈਂਤਾਂ ਉਪਰ, ਫਤਿਹ ਪਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
'ਰਾਰਾ' ਹੈ ਰਹਮ ਕਰਦਾ, ਰਾਹ ਰਾਸਤੀ ਦਿਖਾਵੇ,
ਹੈ ਸਦਰ ਸੱਚ ਤਖਤ ਦਾ, ਰਾਜ ਮਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
'ਕਕਾ' ਸਿਹਾਰੀ ਵਾਲਾ, ਕਰਮੋ ਫਜ਼ਲ ਦਾ ਮਾਲਕ,
ਦਰ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹੇ, ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।

‘ਸ਼ਸ਼ਾ’ ਜੋ ਸ਼ਾਹਿ ਹਸ਼ਤਮ, ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਹਾਵੇ,
ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਸੀਸ ਭੰਨੇ, ਰਾਜਯ ਕਮਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ।
‘ਨਨਾ’ ਹੈ ਨਿਰੰਕਾਰੀ, ‘ਕੋਮਲ’ ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਖੇੜਾ,
ਹੈ ਮੰਤਰੀ ਰੱਬਾਨੀ, ਅਨੰਦ ਦਿਵਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿਕਿਸ਼ਨ ਆਂ ਹਮਾ ਫਜ਼ਲੋ ਜੂਦ
ਹੱਕਸ਼ ਅਜ਼ ਹਮ੍ਹਾ ਖਾਸਗਾਂ ਬ-ਸਤੂਦ ॥੯੩॥

ਹੈ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਮੁਜੱਸਮ ਸਰੂਪੀ,
ਹਰਿ ਕਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਰੱਬੋਂ ਰੁਤਬਾ ਵਡੇਰਾ।

ਮਿਆਨਿ ਹਕੋ ਉ ਫਸਾਲੁਲ ਵਰਕ,
ਵਜੂਦਸ਼ ਹਮ੍ਹਾ ਫਜ਼ਲੋ ਅਫਜ਼ਾਲਿ ਹੱਕ ॥੯੪॥

ਹੈ ਪੂਰਨ ਜੋਤਿ ਰੱਬੀ, ਕੋ ਅੰਤਰਾ ਨਾ ਭਾਸੇ,
ਹੈ ਫਜ਼ਲੋ ਕਰਮ ਦੀ ਉਹ ਮੂਰਤ ਸੁੰਦਰੇਰਾ।

ਹਮ੍ਹਾ ਸਾਇਲਿ ਲੁਤਫਿ ਹੱਕ ਬਰ ਦਰਸ਼,
ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ਜੁਮਲਾ ਫਰਮਾਂਬਰਸ਼ ॥੯੫॥

ਰੱਬੀ ਰਹਿਮ ਦੇ ਇੱਛਕ, ਦਰ ਮੰਗਤੇ ਨੇ ਸਾਰੇ,
ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਹੈ ਸਾਹਿਬ ਉਚੇਰਾ।

ਤੁਫੈਲਸ਼ ਦੋ ਆਲਮ ਬਵਦ ਕਾਮਯਾਬ,
ਅਜ਼ੋ ਗਸ਼ਤਹ ਹਰ ਜ਼ੋਰਾ ਖੁਰਸ਼ੀਦਿ ਤਾਬ ॥੯੬॥

ਉਸਦੀ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕੇ, ਦੋ ਆਲਮ ਨੇ ਹੁੰਦੇ ਸਫਲੇ,
ਕਿਣਕੇ ਭਏ ਨੇ ਰੌਸ਼ਨ, ਭਾਨ ਤੋਂ ਵਧੇਰਾ।

ਹਮ੍ਰਾ ਖਾਸਗਾਂ ਰਾ ਕਫੀ ਅਸਮਤਸ਼,
ਸਰਾ ਤਾ ਸਮਾ ਜੁਮਲਾ ਫਰਮਾਂ ਬਰਸ਼ ॥੯੭॥

‘ਕੋਮਲ’ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ, ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਪਵਿਤਰ ਰੰਗਤ,
ਪਾਤਾਲਾਂ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਆਸਰਾ ਹੈ ਤੇਰਾ।

ਸਲਤਨਤਿ ਨਹਮ

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ

ਸਲਤਨਤਿ ਨਹਮਸ਼ ਨੌ ਆਈਨਿ ਤਰ ਵ ਸਰਵਰਿ
ਸਰਵਰਾਨਿ ਹੱਕ ਪਰਵਰ...॥੯੮॥

ਨਵਲ ਨਵੀਨ ਨਵਤਨ, ਨੌਵੀਂ ਸੀ ਜੋਤਿ ਨਾਨਕ,
ਸਰਦਾਰ ਰਾਣਾ ਰੱਬੀ, ਹੱਕ ਹੱਕ ਕਮਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ, ਆਖਿਰਤ ਦੀ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ,
ਕਾਮਲ, ਕਰਾਮਾਤੀ, ਸੱਚਾ, ਤਖਤ ਸੁਹਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਮਾਣ ਹੁੰਦੇ ਥੀਆ ਨਿਮਾਣਾ, ਤਾਣ ਹੁੰਦੇ ਥੀਆ ਨਿਤਾਣਾ,
ਰੱਬੀ ਰਜ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਵਾਹ ਸਿਰ ਨਿਵਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਜਰਨਾ ਕਮਾਲ ‘ਕੋਮਲ’, ਅਜ਼ਮਤ ਜਲਾਲ ਆਭਾ,
ਸਿਦਕ ਸਬੂਰੀ ਅੰਦਰ, ਸਬਰ ਕਮਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਚੁਣ-ਕਢੇ ਲਧੇਵਾਰੇ, ਆਸ਼ਕ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ,
ਪਰਖੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਪਾਏ, ਹੈ ਪੈਜ ਰਖਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ਭਾਰੇ, ਰੱਬਾਨੀ ਪੁਰਸ਼ ਪਿਆਰੇ,
ਤੇਰੀ ਸ਼ਰਨ ਨੇ ਸਾਰੇ, ਰਾਜਯ ਕਮਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ।

ਆਦੀਯ ਪੁਰਖ ਨਿਵਾਜੇ, ਅਪਨੇ ਏਹ ਸਾਜ ਸਾਜੇ,
 ਮਸਲਤ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ਸ਼, ਇੰਜ ਰੂਪ ਮਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 ਪ੍ਰਵਾਨ ਗਨੀ ਪਿਆਰੇ, ਹੱਕ-ਸ਼ਨਾਸਾਂ ਸਾਰੇ,
 ਤਾਬੇ ਤੇਰੀ ਸਦੀਵੀ, ਸਰਦਾਰ ਰਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 ਇਸ ਨਾਮ ਦਾ ਜੋ 'ਤੱਤਾ', ਰੱਬਾਨੀ ਉਹ ਰੰਗ ਰੱਤਾ,
 ਸਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਭਰੋਸੇ, ਦਾ ਉਚ ਟਿਕਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 'ਲਾਂ' ਚਿਹਨ ਜੋ ਸੁਹਾਵੇ, ਸਿਦਕੀ ਸਿਖਰ ਪੁਚਾਵੇ,
 ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਧਰੱਵਾ, ਬੱਧਾ ਸੁਹਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 ਬਖਸ਼ਸ਼ ਕਰਮ ਦੀ ਮੂਰਤ, 'ਗੱਗਾ' ਹਲੀਮੀ ਪੂਰਤ,
 ਗੁਰੂ ਸ਼ਾਂਤ ਸਹਿਨ-ਸੀਲਾ, ਠੰਡਾਂ ਵਸਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 'ਬਬਾ' ਤੇ 'ਹਾਹਾ' ਮਿਲ ਕੇ, ਸਭਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸੋਹਣੇ,
 ਸਿਖਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਦਵਤਾ ਨੂੰ, ਚੰਦ ਚਾਰ ਲਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 'ਕੰਨਾ' ਹੈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੁਹਾਣਾ, ਸਿਦਕ ਤੇ ਸੱਚ ਦਿੜ੍ਹਾਣਾ,
 ਸੀਗਾਰ ਸੁਹਜ ਅਜਲੀ, ਨਿਸਚਾ ਦਿਵਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਦਾਰ ਪੂਰਤ, ਦੱਦਾ ਜੋ ਨਾਮ ਅੰਦਰ,
 ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਫਰਸ਼ਾਂ ਉਪਰ, ਹੁਕਮ ਚਲਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।
 ਰੱਬੀ ਰਾਹਾਂ ਦਾ 'ਕੋਮਲ'; ਹੈ ਰਾਜਦਾਨ 'ਰਾਰਾ',
 ਅਜਲੀ ਰੱਬਾਨੀ ਸੱਚ ਦੀ, ਨੀਂਹ ਰਖਾਣਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਅੰ ਸਰਾਪਾ ਅਫਜ਼ਾਲ,
ਜ਼ੀਨਤ-ਆਰਾਇ ਮਹਿਫਲਿ ਜਾਹੋ ਜਲਾਲ ॥੯੯॥

ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੀਕ ਪਿਆਰਾ, ਹੈ ਬਜ਼ੁਰਗੀਆਂ ਦੀ ਮੂਰਤ,
ਸੱਭਾ ਜਾਹੋ ਜਲਾਲ ਵਾਲੀ; ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰੇ ਸੂਰਤ ।

ਅਨਵਾਰਿ ਹੱਕ ਅਜ਼ ਵਜੂਦਿ ਪਾਕਿਸ਼ ਰੋਸ਼ਨ
ਹਰ ਦੋ ਆਲਮ ਜ਼ਿ ਫੈਜ਼ਿ ਫਜ਼ਲਸ਼ ਰੋਸ਼ਨ ॥੧੦੦॥

ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਪਾਕ ਹਸਤੀ ਤੋਂ ਨੂਰ-ਪੂਰਤ,
ਬਖਸ਼ਸ਼ ਕਰਮ ਦੇ ਸਦਕੇ, ਥੀਏ ਦੋ ਆਲਮ ਨੂਰਤ ।

ਹੱਕ ਅਜ਼ ਹਮੂਾ ਬਰ-ਗੁਜ਼ੀਦਗਾਂ ਬਗੁਜ਼ੀਦਸ਼
ਤਸਲੀਮੋ ਰਜ਼ਾ ਰਾ ਨਿਕੋ ਸੰਜੀਦਸ਼ ॥੧੦੧॥

ਚੁਣ-ਕੱਢੇ ਜੋ ਲਧੇਵਾਰੇ, ਸਭ ਰਹਿ ਗਏ ਉਰਾਰੇ,
ਜਾਤਾ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਿਆਰੇ, ਸਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਦੀ ਸੂਰਤ ।

ਬਰ ਹਰ ਮੁਕਬਲ, ਕਬੂਲਿ ਖੁਦ ਅਫਜ਼ਦਸ਼
ਮਸਜੂਦੁਲ ਆਲਮੀਂ ਜ਼ਿ ਫਜ਼ਲਿ ਖੁਦ ਫਰਮੂਦਸ਼ ॥੧੦੨॥

ਦੇਵਾਨ ਜੋ ਪਰਵਾਨੇ, ਸਭ 'ਚੋਂ ਉੱਚ ਮਾਨੇ,
ਸਭਸ ਦਾ ਪੂਜਯ ਥੱਪਿਆ, ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਮਿਹਰ-ਮੂਰਤ ।

ਦਸਤਿ ਹਮੂਾ-ਗਾਂ ਬ-ਜ਼ੈਲਿ ਅਫਜ਼ਾਲਿ ਉ,
ਬਰ ਸਰਿ ਅਨਵਾਰਿ ਇਲਮ ਹੱਕ-ਕਾਲਿ ਉ ॥੧੦੩॥

ਬਖਸ਼ਸ਼ ਦੇ ਜਾਚਕ ਸਾਰੇ, ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਪਸਾਰੇ,
'ਕੋਮਲ' ਓਸਦੀ ਸੱਚ-ਬਾਣੀ, ਹੈ ਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਚੰਡੀ ਨੂਰਤ ।

ਸਲਤਨਤਿ ਦਹਮ

ਦਸਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ

ਸਲਤਨਤਿ ਦਹਮਸ਼ ਦਸਤ-ਪੇਚਿ ਦੇਵਾਨਿ ਦੌਰ-ਗੀਰ, ਵ ਜ਼ੇਬੋ
ਆਰਾਇਸ਼ਿ ਜਾਵਦਾਨੀ ਸਰੀਰ...॥੧੦੪॥

ਦਾਨਵ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਸੋਧਣਹਾਰਾ, ਤਖਤ ਸਦੀਵੀ ਸੋਭਣਹਾਰਾ,
ਬੱਧਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਮਰੋੜੇ, ਹੈ ਅਖਵਾਂਦਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ।
ਨੂਰ-ਰਬਾਣੀ ਨੌਂ ਮਸ਼ਾਲਾਂ, ਸੱਚ-ਦਰਸਾਣੀ ਨੌਂ ਮਸ਼ਾਲਾਂ,
ਨੌਂ-ਜੋਤਿ-ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਗਟਾਣਾ, ਜੱਲਵ-ਅਲਾਂਬਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ।
ਝੂਠ ਪਾਖੰਡ ਅਨਰਥ ਪਸਾਰਾ, ਪਸਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰਾ,
ਕੂੜ ਕਬਾੜਾ ਚੁੱਕ ਉਠਾਰਾ, ਇਉਂ ਜੋਤਿ ਜਗਾਂਦਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ।
ਓਪਤ ਪਰਲੈ. ਆਦਿ ਅੰਤ ਦਾ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਉਹ ਅਹੇ ਅਨੰਤ ਦਾ,
ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟ ਨੂੰ, ਜਾਣਿ ਜਣਾਂਦਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ।
ਉਦ੍ਯੋ ਉੱਚ ਟਿਕਾਣੇ, ਭਾਣੇ, ਕਾਮਿਲ ਕਰਾਮਾਤ ਪ੍ਰਗਟਾਣੇ,
ਸੇਵ ਸਲਾਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰ-ਇੱਛਤ, ਵੇਪਰਵਾਹ ਕਹਾਂਦਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ।
ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਉਸਦੇ ਪਿਆਰੇ, ਫੌਜ ਉਦ੍ਯੋ ਦੇ ਹੈਨ ਸਤਾਰੇ;
ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਇਕ ਲੜਾਰੇ, ਕੌਣ ਬਣਾਂਦਾ ? ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ।
ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਫਤਿਹ ਦਾ, ਜੋ ਹੈ ਸਭ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਨੂੰ ਜਿਤਦਾ,
ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵਣਹਾਰੇ, ਚਿੰਨ੍ਹ-ਅਪਣਾਂਦਾ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ।

‘ਗੱਗਾ’ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਇ ਉਠਾਲੇ, ਅੰਤਮ ਸੱਚ ਦੀ ਜੋਤਿ ਦਿਖਾਲੇ,
‘ਹੋੜਾ’ ਸਾਨੂੰ, ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਨਾਲੇ, ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਏ।
ਸੰਗਿ ‘ਸਿਹਾਰੀ’ ‘ਬਬਾ’ ਨਾਮੀ, ਬਖਸ਼ੇ ਹਰ ਸ਼ਰਨਾਗਤ-ਗਾਮੀ,
‘ਟਿੱਪੀ’ ਨਾਲ ਪਵਿਤਰ ਟਿੱਕੀ, ਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰਿਹਾ ਏ।
‘ਦੱਦਾ’ ਦੇਂਦਾ ਇਹ ਬੁਝਾਈ, ਇਹਦੀ ਉੱਚੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਵਡਿਆਈ,
ਕਾਲ ਦੀ ਕੱਟ ਦੇਵੇ ਇਹ ਫਾਹੀ, ਮਰਨੇ-ਤ੍ਰਾਸ ਮਿਟਾ ਰਿਹਾ ਏ।

'ਸੱਚਾ' ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਪ੍ਰਜੀ, 'ਟਿੱਪੀ' 'ਸਿਹਾਰੀ' ਨਾਲ ਹੈ ਦੂਜੀ,
 ਸਰਬ ਸਮਰੱਥ ਦੀ ਸੰਗੀ ਸਾਥਣ, ਖੂਬ ਦਬਦਬਾ ਛਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 'ਘੁੱਘਾ' ਆਕੀ ਘੇਰ-ਲਿਆਉ, ਮਨਮੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਸੁਕਾਉ,
 ਸਭ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਰਾਹ-ਵਿਖਾਉ, ਵਿਗੜੇ ਸੋਧ ਸੁਧਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਚਿਹਨ ਸੁਹਾਣੇ ਨਾਮ ਦੇ ਅੱਖਰ, ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸੋਝੀ ਬਖਸ਼ਣ,
 ਨੌਂ ਤਬਕਾਂ ਪੁਰ ਕਬਜ਼ੇ ਉਸਦੇ, ਸਿਖਸ਼ਾ ਡੰਕ ਬਜਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਸੈ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ-ਤ੍ਰੈਲੋਕੀ, ਸਦ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰ-ਅਵਲੋਕੀ,
 ਸਿਰ-ਨਿਹੁੜਾਏ ਖੜੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ, ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਲੱਖਾਂ ਚਹੂੰ ਵੇਦ ਸੁਧਾਖਰ, ਨੌਂ ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਸੂਰ ਨਰ,
 ਦਸੇ ਦਿਸ਼ਾਂ ਅਰ ਤਿੰਨ ਤੀਹ ਮਿਲ, ਲੱਖ ਲੱਖ ਸੋਹਿਲੇ ਗਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਸੈ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਈਸ਼ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਲੱਖਾਂ ਅਰਸ਼ ਕੁਰਸ ਦੇ ਵਾਸੀ,
 ਉਸਦੀ ਛਤਰ ਛਾਯਾ ਦੇ ਜਾਚਿਕ, ਜਗਮਗਾ ਜੋਤਿ ਜਗਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਲੱਖਾਂ ਜ਼ਿਮੀ-ਆਕਾਸ਼ ਨੇ ਗੋਲੇ, ਸੈ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰਮੇ,
 ਖਿਲਤਾਂ ਲੈ ਖੜੇ ਨੇ ਹਾਜ਼ਿਰ, ਜਲਵ ਜਲਾਲ ਸੁਹਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਸੈ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤਖਤ ਅਰਸ਼ ਦੇ, ਚਾਕਰ ਬਣ ਹਨ ਚਰਨ ਪਰਸਦੇ,
 ਲੱਖਾਂ ਰਾਮ ਤੇ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ, ਚਰਨ-ਧੂੜ ਚਿਤ ਚਾਹ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਸਦ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੁਗ-ਖਲੋਏ, ਦੇਵੀ ਦੇਵ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣ,
 ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ, ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਵੀ, ਲੱਖ ਲੱਖ ਰਸਨੀਂ ਗਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਸੈ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਈਸ਼ਰ ਬ੍ਰਹਮੇ, ਸਿਦਕ ਸਹਿਤ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਤਰਸਣ,
 ਮਹਾਂ-ਮਾਈਆਂ ਦੇਵੀਆਂ ਲੱਖਾਂ, ਟਹਿਲ ਕਮਾਵਨ ਭਾ ਰਿਹਾ ਏ।
 ਕਾਦਿਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਜਾਚੋਵੇ, ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਹਨ ਬਿਨੈ-ਅਲੋਵੇ,
 ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੱਚਾ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਏ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਓਸਤ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਹੈ ।

ਨਾਸਿਰੋ ਮਨਸੂਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਈਜ਼ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੦੫॥

ਸਹਾਈ, ਸਹਾਇਤਾ ਪਾਇਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਰੱਬ-ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਇਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਹੱਕ ਰਾ ਗੰਜੂਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜੁਮਲਾ ਫੈਜ਼ਿ ਨੂਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੦੬॥

ਨਾਮ-ਨਿਧਾਨ ਭੰਡਾਰੀ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਨਿਰਾ ਨੂਰ-ਕ੍ਰਿਪਾਰੀ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਹੱਕ ਹੱਕ ਆਗਾਹ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੦੭॥

ਸੱਚੁ, ਸੱਚ-ਜਾਣਨਹਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਸ਼ਾਹਾਨ ਸ਼ਾਹ ਸਤਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਬਰ ਦੋ ਆਲਮ ਸ਼ਾਹ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਖਸਮ ਰਾ ਜਾਂ-ਕਾਹ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੦੮॥

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੋਹੀਂ ਜਹਾਨਾਂ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਦੁਸ਼ਟ-ਦਮਨ ਪ੍ਰਧਾਨਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਫਾਇਜ਼ੁਲ ਅਨਵਾਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਕਾਸ਼ਫੁਲ ਅਸਰਾਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੦੯॥

ਰੱਬੀ ਨੂਰ ਵਰਸਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਗੁੱਝੇ ਭੇਤ ਖੁਲ੍ਹਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਆਲਿਮੁਲ ਅਸਤਾਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਅਬਰਿ ਰਹਿਮਤ ਬਾਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੦॥

ਪੜਦੇ ਭੇਤਾਂ ਦਾਨਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਮੇਹਰ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਮੁਕਬਲੇ ਮਕਬੂਲ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਵਾਸਲੇ ਮੌਸੂਲ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੧॥

ਖੁਦ ਦਰਗਹ ਪਰਵਾਨਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ । (ਮੁਕਬਲ)
ਸਭ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ । (ਮਕਬੂਲ)
ਖੁਦ ਰੱਬੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ । (ਵਾਸਲ)
ਵਿਛੁੜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ । (ਮੌਸੂਲ)

ਜਾਂ-ਛਰੋਜ਼ਿ ਦਹਿਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਫੈਜ਼ਿ ਹੱਕ ਰਾ ਬਹਿਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੨॥

ਜਾਨ-ਜਗਤ ਉਜੀਆਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਮੇਹਰ ਸਮੁੰਦਰ ਭਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਹੱਕ ਰਾ ਮਹਬੂਬ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਤਾਲਿਬੋ ਮਤਲੂਬ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੩॥

ਮਹਿਬੂਬ ਰੱਬਾਨੀ ਪਿਆਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਉਡੀਣਾ ਪ੍ਰਭ ਦਰਬਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ । (ਤਾਲਿਬ)
ਜਗਤ ਚਾਹੇ ਦਰਸਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ । (ਮਤਲੂਬ)

ਤੇਗ ਰਾ ਫੱਤਾਹ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਰਾ ਰਾਹ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੪॥

ਤੇਗ-ਧਨੀ ਬਹੁ ਭਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸਾਹਿਬਿ ਅਕਲੀਲ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜ਼ਿਲਿ ਹੱਕ ਤਜ਼ਲੀਲ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੫॥

ਤਾਜ ਕਲਗੀਆਂ ਲਾਵੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਛਾਯਾ ਛਬੀ ਸੁਹਾਵੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਖਾਜ਼ਨਿ ਹਰ ਗੰਜ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਮਰਹਮਿ ਹਰ ਰੰਜ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੬॥

ਸਰਬ ਨਿਧਾਨਾ ਨਾਇਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਨ ਲਾਇਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਦਾਵਰਿ ਆਫ਼ਾਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਦਰ ਦੇ ਆਲਮ ਤਾਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੭॥

ਜਗ ਨੂੰ ਨਿਆਂ-ਪੁਚਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਦੋਹੀਂ ਜਹਾਨੀ ਰਾਣਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਹੱਕ ਖ਼ੁਦ ਵਸਾਫ਼ਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਬਰਤਰੀਂ ਔਸਾਫ਼ਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੮॥

ਰੱਬ ਭੀ ਸਿਫਤ-ਕੁਨਿੰਦਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਸਰਬੋਤਮ ਗੁਣਾਂ ਰਖੰਦਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਖ਼ਾਸਗਾਂ ਦਰ ਪਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਕੁਦਸੀਆਂ ਬਾ ਰਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੧੯॥

ਚਰਨ-ਚਾਕਰ ਖਾਸ ਬੰਦੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਸੁਰ ਨਰ ਪੁਛਿ ਚਲੰਦੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਮੁਕਬਲਾਂ ਮਦਾਹਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਰਾ ਰਾਹ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੦॥

ਪਰਵਾਨੇ ਗਾਵਣਹਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਲਾ-ਮਕਾਂ ਪਾ-ਬੋਸਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਬਰ ਦੋ ਆਲਮ ਕੋਸਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੧॥

ਅਨੰਤ ਭੀ ਚਰਨ-ਪੂਜਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਦੋ ਆਲਮ ਵਜੇ ਨਗਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸੁਲਸ ਹਮ ਮਹਕੂਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਰੁੱਬਅ ਹਮ ਮਖਤੂਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੨॥

ਤ੍ਰੈ-ਲੋਕੀ ਹੈ ਚਾਕਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਚਹੁ ਦਿਸ਼ਾਈ ਠਾਕੁਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸੁਦਸ ਹਲਕਾ-ਬਗੋਸਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਦੁਸਮਨ-ਅਫਗਨ ਜੋਸਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੩॥

ਛੇ ਦਿਸ਼ਾਂ ਹਨ ਚਾਕਰ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਦੁਸਮਨ ਲਈ ਭੈਅੰਕਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਖਾਲਿਸੋ ਬੇ-ਕੀਨਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਹੱਕ ਹੱਕ ਆਈਨਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੪॥

ਖਾਲਿਸ ਅਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਰੱਬ, ਰੱਬ ਵਿਖਾਵੇ ਜਾਹਿਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਹੱਕ ਹੱਕ ਅੰਦੇਸ਼ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੫॥

ਰੱਬ ਵੀ, ਅਤੇ ਰੱਬਾਨੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸ਼ਾਹ ਫਕੀਰ ਲਾਸਾਨੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਮਕਰਮੁਲ ਫਜ਼ਾਲ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਮੁਨਇਮਲ ਮੁੱਤਆਲ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੬॥

ਕਰਮ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਦੀ ਮੂਰਤ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਪੂਰੇ ਧਨ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਕਾਰਮੁਲ ਕਰਾਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਰਾਹਮੁਲ ਰਹਾਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੭॥

ਸਖੀਆਂ ਉਪਰ ਕਰੀਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਮੇਹਰਬਾਨਾਂ 'ਪੁਰ ਰਹੀਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਨਾਇਮੁਲ-ਮੁਨਆਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਫਾਹਮੁਲ-ਫਹਾਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੮॥

ਨਿਆਮਤਾਂ ਦਾ ਸਚ-ਦਾਤਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਗੌਰਿਆਂ ਗੌਰਵ ਗਿਆਤਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਦਾਇਮੋ ਪਾਇੰਦਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਫਰਖੋ ਫਰਖੰਦਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੨੯॥

ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਕਾਇਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਉੱਚ ਮੁਬਾਰਕ ਦਾਇਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਫੈਜ਼ ਸੁਬਹਾਂ ਜ਼ਾਤਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਨੂਰਿ ਹੱਕ ਲਮਆਤ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੦॥

ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਰੌਸ਼ਨ ਬੁਕਾ ਨੂਰਾਨੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸਾਮਿਆਨਿ ਨਾਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਹੱਕ-ਬੀਂ ਜ਼ਿ ਇਨਆਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੧॥

ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਸੁਣੰਦੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਤੂੰ ਮਿਹਰ ਬੀਂ ਰੱਬ ਪਿਖੰਦੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਵਾਸਫਾਨਿ ਜ਼ਾਤਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਵਾਸਿਲ ਅਜ਼ ਬਰਕਾਤਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੨॥

ਤੇਰੀ ਜ਼ਾਤ ਸਲਾਹਣਹਾਰੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਤੈਂ-ਬਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਰਾਕਮਾਨਿ ਵਸਫਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਨਾਮਵਰ ਅਜ਼ ਲੁਤਫਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੩॥

ਤੇਰੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਲਿਖਣਹਾਰੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਉਜਾਰੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਨਾਜ਼ਰਾਨਿ ਰੂਏ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਮਸਤਿ ਹੱਕ ਦਰ ਕੂਏ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੪॥

ਮੁੱਖ ਮਸਤਕ ਕਰਨ ਦੀਦਾਰੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਰੱਬ ਪੇਖਿ ਰਹਿਣ ਦਰਬਾਰੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਖਾਕ-ਬੋਸਿ ਪਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਮੁਕਬਲ ਅਜ਼ ਆਲਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੫॥

ਚਰਨਾਂ ਚੁੰਮਣ ਧੂੜੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਮੇਹਰ ਥੀਂ ਥੀਏ ਹਜ਼ੂਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਕਾਦਰਿ ਹਰ ਕਾਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਬੇਕਸਾਂ ਰਾ ਯਾਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੬॥

ਤੇਰਾ ਕਾਜ ਨ ਕੋਈ ਅਟਕੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਗਰੀਬਾਂ ਤੋਂ ਤੂੰ ਸਦਕੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸਾਜਿਦੋ ਮਸਜੂਦ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਜੁਮਲਾ ਫੈਜੋ ਜੂਦ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੭॥

ਤੂੰ ਨਿਵਣ ਨਿਵਾਵਣਹਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਬਖਸ਼ਸ਼ ਕਰਮ ਅਵਤਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸਰਵਰਾਂ ਰਾ ਤਾਜ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਬਰਤਰੀਂ ਮਿਅਰਾਜ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੮॥
ਤੂੰ ਸਿਰ ਸ਼ਾਹਾਂ ਸਿਰਤਾਜਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਤੇਰਾ ਉੱਚ ਦਰਜਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਅਸਰ ਕੁਦਸੀ ਰਾਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਵਾਸਫਿ ਅਕਰਾਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੩੯॥
ਦਹ ਦੇਵ-ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਚਾਕਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਗੁਣ ਕੀਰਤਿ ਤੇ ਸ਼ਾਕਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਉੱਮਿ ਕੁਦਸ ਬਕਾਰਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਗਾਸ਼ੀਆ ਬਰਦਾਰਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੦॥
ਬਿਧ-ਮਾਤਾ ਹੱਥ ਜੋੜੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਲੋੜੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਕਦਰਿ ਕੁਦਰਤ ਪੇਸ਼ਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਇਨਕਿਆਦ ਅੰਦੇਸ਼ਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੧॥
ਕੁਦਰਤ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰੀ ? ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਨਿਉਂ ਨਿਉਂ ਕਰੇ ਜੋਹਾਰੀ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਤਿੱਸਆ ਉਲਵੀ ਖਾਕਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਚਾਕਰਿ ਚਾਲਾਕਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੨॥
ਨੌਂ ਦੇਵ ਧੂੜ ਦੀ ਖਾਤਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਤੱਤਪਰ ਤੇਰੇ ਚਾਕਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਤਖਤਿ ਬਾਲਾ ਜ਼ੇਰਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਲਾਮਕਾਨੇ ਸੈਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੩॥
ਉੱਚੇ ਤਖਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਅਨੰਤ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਚਾਲਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਬਰਤਰ ਅਜ ਹਰ ਕਦਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਜਾਵਿਦਾਨੀ ਸਦਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੪॥

ਤੇਰੀ ਕਦਰ ਹੈ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਅਟੱਲ ਤੇਰਾ ਦਰਬਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਆਲਮੇ ਰੋਸ਼ਨ ਜਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਗੁਲਸ਼ਨ ਜਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੫॥

ਸਭ ਜੱਗ ਦਾ ਰੋਸ਼ਨ ਚਰਾਗ਼ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਮਨ ਕੀਤਾ ਹਰਿਆ ਬਾਗ਼ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਰੋਜ਼ ਅਛਜ਼ੂ ਜਾਹਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਜੇਬਿ ਤਖਤੋ ਗਾਹਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੬॥

ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁਵਾਇਆ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸਿੰਘਾਸਨ ਤੂੰ ਹੀ ਸੁਹਾਇਆ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਮੁਰਸ਼ਦੁਲ ਦਾਰੈਨ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਬੀਨਸ਼ਿ ਹਰ ਐਨ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੭॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੋਹੀਂ ਜਹਾਨੀਂ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਹਰ ਅੱਖ ਦੀ ਜੋਤ ਨੂਰਾਨੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਜੁਮਲਾ ਦਰ ਫਰਮਾਨਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਬਰਤਰ ਆਮਦ ਸ਼ਾਨਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੮॥

ਸਭ ਕੋਈ ਹੁਕਮੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਤੇਰੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ ਪਰੇ-ਪਰੰਦਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਹਰ ਦੋ ਆਲਮ ਖੈਲਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜੁਮਲਾ ਅੰਦਰ ਜ਼ੈਲਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੪੯॥

ਤੇਰਾ ਦੋ ਆਲਮ ਪਰਵਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਸਭ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਸਹਾਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਵਾਹਿਬੁੱਲ ਵਹਾਬ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਫਾਤਿਹਿ ਹਰ ਬਾਬ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੦॥

ਬਖਸ਼ਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੈਤਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਹਰ ਜਾ ਵਿਜੈ ਵਿਜੈਤਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸ਼ਾਮਿਲੁਲ ਅਸ਼ਫਾਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਕਾਮਿਲੁਲ ਅਖਲਾਕ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੧॥

ਪਿਆਰ ਮਿਹਰ ਭਰਪੂਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਸਦਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਰੂਹ ਦਰ ਹਰ ਜਿਸਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਨੂਰ ਦਰ ਹਰ ਚਸਮ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੨॥

ਸਭ ਵਿਚ ਓਤ ਪ੍ਰੋਤ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਸਭ ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਜੋਤਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਜੁਮਲਾ ਰੋਜ਼ੀ ਖਾਰਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਫੈਜ਼ਿ ਹੱਕ ਇਮਤਾਰ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੩॥

ਸਭ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਕ ਪੁਚਾਵੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਮੇਹਰ ਦੇ ਬਦਲ ਵਰ੍ਹਾਵੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਬਿਸਤੋ ਹਫਤ ਗਦਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਖਾਕਰੋਬਿ ਸਰਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੪॥

ਵੀਹ ਤੇ ਸਤ ਭਿਖਾਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੇਣ ਬੁਹਾਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਖੱਮਸ ਵਸਫ ਪੈਰਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਹਫਤ ਹਮ ਸੈਦਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੫॥

ਪੰਜੇ ਤੱਤ ਸਿਫਤਾਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਸਪਤ ਦੀਪ ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਬਰ ਦੇ ਆਲਮ ਦਸਤਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜੁਮਲਾ ਉਲਵੀ ਪਸਤਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੬॥

(ਤੇਰਾ) ਦੋ ਆਲਮ ਨੂੰ ਤਾਨ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਤੂੰ ਹੈਂ ਦੇਵ ਦੇਵਾਨ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਲਾਅਲ ਸੱਗੇ ਗੁਲਾਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਦਾਗਦਾਰਿ ਨਾਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੭॥

ਲਾਲ ਹੈ ਕੂਕਰ ਗੋਲਾ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਨਾਮ ਦੇ ਦਾਗ ਦਗੋਲਾ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਕਮਤਰੀਂ ਜ਼ਿ ਸਗਾਨਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਰੇਜ਼ਾ-ਚੀਨਿ ਖ਼ਾਨਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੮॥

ਮੈਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਚੁਣ ਕਿਣਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਸੁ ਥੀਵਾਂ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਸਾਇਲ ਅਜ ਇਨਆਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਖਾਕਿ ਪਾਕ ਅਕਦਾਮਿ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੫੯॥

ਇਸ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸੁਆਲੀ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਰਵਾਲੀ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

ਬਾਦ ਜਾਨਸ ਫਿਦਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਫਰਕਿ ਉ ਬਰ ਪਾਇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥੧੬੦॥

ਵਾਰੀ ਵੰਞਾਂ ਤਉ ਸਰਨੀ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।
ਮੈਂ ਸੀਸ ਸੁਹਾਵਾ ਚਰਨੀ, ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ।

*

